

Giedra,
dieną 63°, naktį 40.
Saulė teka 6:27, leidžiasi 4:42.

7c

NAUJIENOS

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.

Grat

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill.

Antradienis, lapkričio-November 4 d., 1958 m.

Kaina 7c

260

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

JAV-SSSR NESUTARIMAI GENEVOJE DĖRYBOSE

IZRAELIS GAVĘS ANGLŲ LĖKTUVŲ, SAKO NASSERIO PROPAGANDISTAI

ŽYDŲ BĖGIMAS IŠ EGIPTO RODO DIDELĘ ĮTAMPĄ

KAIRAS. — Jungtinės Arabų Respublikos valdžios propagandistai rašo spaudoje ir skelbia per radiją, kad anglai šiomis dienomis prisiuntė Izraeliui sprausminių bombonešių. Naserio pareigūnai, remdamiesi savo skelbiamomis žiniomis, daro išvadą, kad Izraelis ruošiasi okupuoti tą Jordanijos dalį, kuri priklausė Palestinos teritorijai iki Jordano upės.

Arabai pripažįsta ir bijo, kad Izraelio mažutė teritorija yra tuo gera, kad izraelitai gali sumobilizuoti visas ginkluotas pajėgas per 3 dienas ir gali per dieną p erimesti savo kariuomenę iš vieno pasienio kampo į visiškai priešingą.

Sovietų radijo propaganda arabų kalba stengiasi įtikinti arabus, kad Kremlius yra didžiai susirūpinęs ir Jordanija, kuria dar neseniai vadino anglų satelitu už pasiūlymą 3,000 britų parašintininkų išlaikyti Husseiną soste. Kai anglai pasitraukė ir kai Jordanijos saugumas patikėtas Jungtinių Tautų stebėtojų, Maskva nurodė Izraeli, kaip pavojingiausią Jordanijos priešą, kuris tykojantis progos užgrobti karalystės vakarinę dalį.

Svarbiausias Maskvos propagandos tikslas yra didinti nesantaiką tarp izraelitų ir arabų ir tai jai gana gerai sekasi.

Žydams Egipte pavojinga

Paastrėjus nervų karių tarp Kairo ir Izraelio, Egipto žydai pajuto panašų pavojų, kaip ir invazijos dienomis 1956 m. spalio-lapkričio mėn., kada juos ėmė areštuoti ir tremti, atėmus nuosavybes ir kitokią turą.

Viena Egipto žydų šeima pakeliui į Braziliją, pasakojo Paryžių korespondentams, kad Tarptautinis Raudonasis Kryžius ragina Egipto žydus skubiai kraustyti į saugesnes šalis. Raudonasis Kryžius apmokė kelionės išlaidas ir suranda vietą isikurti. R. Kryžius gaunąs šiems uždaviniais lėšų iš stiprių finansinių žydų organizacijų, o gal ir iš Izraelio vyriausybės, galvoja naujieji bėgliai iš "Egipto nelaisvės".

Išteisino Nojaus arkos statytoją

Tebegauda 2 pinigų rinkėjus

BONA. — Vokietijos teismas Waldshute išteisino šveicarijos pilietį Josef Hassler, 35 metų, apkaltintą pasipelnymu iš žmonių bauginimo ateinančiu tvanu ir Nojaus arkos statybos planais.

Jis aiškino teisme, kad toks yra jo religinis įsitikinimas, už kuriuos negalima bausti. Teismas su tuo sutiko. Hassler 1950 m. įsteigė religinę sektą, remiantis vienuolės Stellos vizija Jeruzalės vienuolyne apie artėjantį naują tvaną.

Teismas įsakė policijai surastu du Hasslerio pasekėjus, buvusį kapucinų vienuolį ir pasaulietiška seserį Magdalena Pohler. Jiedu surinkę dideles sumas pinigų Hasslerio Nojaus arkos statybai. Arkos finansuotojams buvo užtikrintos vietos, kai prasidės didysis tvanas. Arkoj buvo numatyta vieta ir popiežiui, jei panorėtų pasinaudoti šia gelbėjimosi priemone.

Taip kalbėdavo minėta pora, pinigų rinkėjai. Kai policija ėmė tardyti šią apgavystę, žmonės matė, kaip jiedu susėdė į brangų automobilį ir pasileido, bene į užsienį.

IŠ VISO PASAULIO

JAV pripažino Gvinėją

WASHINGTONAS. — Prez. Eisenhoweris pripažino Gvinėjos respubliką de facto, nurodydamas valstybės departamentui užmegzti diplomatinį santykį ir pasikeisti diplomatiniais atstovais. Gvinėja, buvusi Prancūzų Vakarų Afrikos kolonijos dalis, gavo nepriklausomybę automatiškai, atmesdama De Gaulle naująją konstituciją. Gvinėja turi apie 3 mil. gyventojų.

Graikai nukovė britą

NIKOSIJA, Kipras. — Charles Wood, 71 metų anglas, stovėjo gatvėje prie automobilio ir laukė draugo važiuoti į darbą. Iš užpakalio priselino graikų teroristai ir paleido į jį 4 kulkas.

Duchoborai nesikrausto

OTTAWA. — Duchoborų sektos vadas Bill Moojelski grįžo iš Sovietų S-gos išgavęs leidimą išvažiuoti "laisvės sūnų" sektos nariams atgal į Rusiją. Kanados vyriausybė užklauso SSSR prezidentą Vorosilovą ir paprašė oficialaus leidimo. Kremlius ir tai nieko neatsakė. Duchoborai prie laisvės priskaito ir mokyklų deginimą, vaikščiojimą be drabužių. Kanadai, Britų Kolumbijai būtų didelis palengvėjimas, jei jie išsikraustytų į "laisvesnę" šalį — SSSR. Su mokėtų valdžia ir kelionės išlaidas, kad tik jie važiuotų.

Daktaras Živagas rusiškai

HAGA, Olandija. — Mounton & Co. leidykla išleido rusų kalba Boriso Pasternako romaną Daktaras Živagas. Ši leidykla spausdina ir nemaža SSSR vyriausybės darbų. Į ją kreipėsi ir italų leidėjas Feltrinelli, kuris gavo rankraštį iš autoriaus ir pirmas išleido knygą italų kalba. Vokiečių savaitraštis "Spiegel" rašo, kad Daktaras Živagas rusiškai buvo parduvinėjamas Sovietų turistams pasaulinėje parodoje Belgijoje užpakaly Vatikano pavilijono.

Mirė Josef Lipski

Taikos sutarties su Ribbentropu autorius

WASHINGTONAS, D. C. — Josef Lipski, buvęs Lenkijos ambasadorium Vokietijoje nuo 1933 iki 1939 metų, mirė širdies liga 64 metų amžiaus.

Bekų, Šambekų laikais Lipski išdirbo su Ribbentropu Lenkijos-Vokietijos taikos sutartį 25 metams. Netrukus tam pačiam Lipskiui Ribbentropas įteikė 16 punktų ultimatumą. Jam atsakius, kad jis neturi įgaliojimų spresti Lenkijos likimo, kitą dieną Hitleris užpuolė Lenkiją ir sukėlė pasaulinį karą.

Lipskis išvyko kaip diplomatas į Prancūziją, ten įstojo į lenkų kariuomenę. Nugalėjus Prancūziją, jis persikėlė į Londoną prie egzilinės vyriausybės. 1951 m. jis atsikėlė į Ameriką.

SOVIETŲ FIZIKAI GAVĘ NOBELIO PREMIJĄ UŽ SVETIMUS NUOPELNUŠ

PRANCŪZŲ MOKSLININKAS MĖLYNUJŲ SPINDULIŲ EFEKTĄ PASKELBĖ 1946 M. IR RASĖ CERENKOVUI

PARYŽIUS. — Vadinamas mėlynųjų spindulių arba šviesos efektas nėra nei naujas, nei Sovietų mokslininkų atradimas, vieno jie už tai gavo šių metų Nobelio fizikos premiją, protestuoja prancūzų fizikos Dr. Lucien Mallet.

Prancūzų mokslo akademija ir atominės energijos komisijos pirmininkas palaiko Dr. Mallet teises į šį mokslinį atradimą. Pats mokslininkas sako, kad jam nesvarbu toji \$41,000 premija, bet jis reikalauja pripažinimo už savo atsiemtus tyrinėjimus.

Paskelbė 8 metus anksčiau

Dr. Lucien Mallet tvirtina, kad jis mėlynosios šviesos efektą surado ir paskelbė 8 metus anksčiau už Sovietų mokslininką Čerenkovą, vieną iš trijų, gavusių šių metų Nobelio fizikos premiją. Kiti du buvo: Ilja Frank ir Igor Tamm.

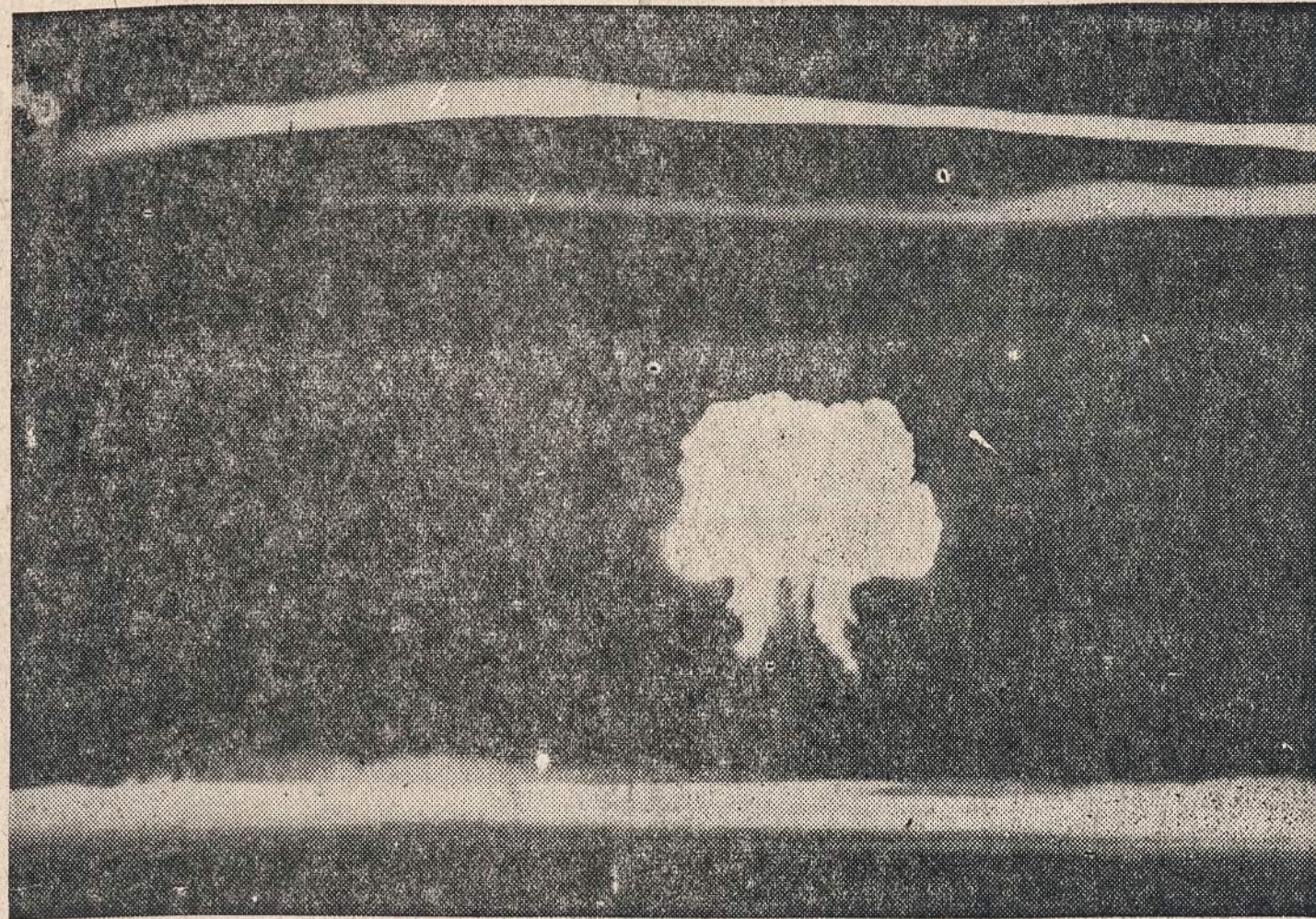
Prancūzas susirašinėjo su kitų šalių mokslininkais, tyrinčiais tą patį dalyką. Jis apie savo atsiemtus rezultatus 1946 metais painformavo ir Pavel Čerenkovą. Praėjus 8 metams Nobelio komitetas sugalvojo išskirti šį seną atradimą, kadangi jį ėmė naujai naudoti ir Sovietai ir Amerika savo dirbtinių satelitų instrumentams. Tariamasis Čerenkovo efektas naudojamas matuoti radioaktyvių dalelių judėjimą medžiagoje.

Didžiausi vagysčių specialistai

Sovietai yra pagarsėję kaip didžiausi mokslinių žinių vagys. Jie vagia svetimas paslaptis ne tiek dėl garbės, kiek dėl karinės technologijos. Sovietai išvogė tūkstančius vokiečių paslapčių, jie ilgus metus laikė nelaisvėje daugybę vokiečių ir kitų šalių mokslininkų ir naudojo jų smegenų darbo vaisiais. Nobelio komitetas vargu gali pasakyti, kurie mokslo atradimai yra Sovietų mokslininkai, ir kurie yra išspausinti iš sumintų mokslininkų smegenų, nesilaikant jokios civilizacijos etikos.

Suėmė komunistų šnipą

viėtų mokslininkų, ir kurie yra BERLYNAS. — Vakarų Berlyno policija suėmė 38 metų vokiečių Aleksander Fuss už šnipinėjimą komunistams. Suimtas prisipažino, kad jis dirbo šnipu nuo 1953 metų ir teikdavo žinias Sovietų špiūnų įstaigai Rytų Berlyne.

Atominės bombos sprogdimo vaizdas Nevada dykumoje. Tai buvo 13 sprogdinimas toje vietoje šiemet, išsaulant 10,000 tonų TNT jėgos bomba iš 1,500 pėdų aukštyje esančio baliono.

Pasternak nepriima spaudos dėl ligos

Už jį kalbėjo žmona

MASKVA. — UPI korespondentas buvo nuvažiavęs į Pederelkino kaimą, 15 mylių už Maskvos, bandydamas pasiekti rašytoją Pasternaką. Bet priėjo tik prie jo žmonos.

Nors rašytojas, 68 metų, kaip tvirtina Tasso agentūra, buvo pakankamai sveikas rašyti Chruščevui pasigailėjimo prašymą su prisipažinimais prie klaidų, bet korespondentui priimti jis buvo per liguistas. Žmona Zinaida, 60 metų, pasakojo korespondentui, jog rašytoją per daug sujaudino triukšmas, kilęs dėl Nobelio premijos paskyrimo. Gavęs širdies negalavimus. Jis turįs išsėtis ir nepriimsias svečių gal kokius metus. Korespondentas dairėsi policininkų, bet jų niekur prie Pasternako namo nematė.

Tasso pranešimu, Pasternako likimą, ištrėmimą į užsienį, svarsto pats Chruščevas, j kurį rašytojas ir kreipėsi.

Respublikonai bande papirkti negrų vadą

Adam Powell kaltina buv.

Baltųjų rūmų pareigūną

NEW YORKAS. — Kongreso narys Adam Clayton Powell (dem., N. Y.) apkaltino rinkiminę kalbą buvusį Sherman Adamso pagalbininką Baltuosiose rūmuose Charles Willis, kad jis jam pasiūlęs \$50,000, jei Powell eis vėl su respublikonais.

Adam Powell, kad ir demokratas, 1956 m. rinkimuose dirbo išvien su Willis už prez. Eisenhowerio perrinkimą. Demokratų partijos mašina New Yorko buvo jį išbraukusi iš kandidatų. Bet Harrimanui Powell, kaip Harlemono negrų vado, parama pasirodė tokia svarbia, kad jis grąžino Powell ir demokratų eiles. Charles Willis tuoj nuneigė Powell kaltinimus apie jo pastangas patraukti Powell ir respublikonų eiles.

LĖKTUVŲ LINIJŲ SUTARTIS

WASHINGTONAS, D. C. — Šešios didžiosios Amerikos keleivinio susisiekimo aviacijos kompanijos sudarė sutartį patikti vieną kitai streikų atvejui.

Kompanija, kurios tarnautojai paskelbs streiką, gaus pinigų paramos iš tų kompanijų, kurios naudosis iš streiko, keleivių gabenimo.

DIDŽIOSIOS ATOMINĖS VALSTYBĖS NESUSITARIA DĖL DARBOTVARKĖS

MASKVA REIKALAUJA PIRMIAUSIA SVARSTYT BANDYMŲ DRAUDIMĄ, ANGLIJA, AMERIKA—PASAULINĘ PRIEZIŪRĄ

GENEVA, Šveicarija. — Atominų ginklų bandymų uždraudimo antrąją konferencijos dieną kilo tarp JAV-Anglijos ir Sovietų Sąjungos principinis nesutarimas dėl darbotvarkės — nuo ko pradėti derybas.

Rumunija išleidžia žydus į Palestiną

Izraelį pasiekia kas mėnesį virš 1,000 emigrantų

CHICAGA. — Buvęs Izraelio premjeras ir užsienio reikalų ministeris Moshe Sharett nupasakojo Chicago žydų susirinkime, kad Izraeliui pasisekė susitarti su komunistais dėl žydų išleidimo iš Rumunijos.

Rugpjūčio mėnesį Izraelį pasiekė 700 Rumunijos žydų, rugsėjo mėn. 1,500 ir spalio mėn. 1,100.

Žydų emigracija iš Rumunijos į Izraelį ėjo ir Stalino laikais, esant Rumunijos valdžios viršūnė Anai Pauker, rabino dukteriai. Vėliau, kai ji Staliniui mirus pateko į Kremliaus nemalonę, jai buvo prikišami ir šie darbai, leidimas žydams išvažiuoti iš komunistų "rojaus". Bet su laiku pasikeitė ir Chruščovo nusistatymas. Be jo leidimo, aišku, nei Lenkijos nei Rumunijos nei kitų satelitų žydai negalėtų iš vergijos ištrūkti.

Sustiprino Quemoy salos bombardavimą

Nukentėjo civiliai gyventojai

TAIPEH, Formosa. — Po 38 valandų visiško tylos komunistų pakrančių artilerija pirmadienį staiga atkreipė patrankas į Quemoy ir kitas nacionalistų salas.

Vietiniai gyventojai, netikėtai užklupti gatvėse, kaimuose ir darbe, turėjo didelių nuostolių užmuštais ir sužeistais. Per 6 valandas komunistai paleido į Didžiąją Quemoy 18,000 granatų, Mažąją Quemoy — 8,000. Po keletą šimtų sviedinių gavo ir kitos salelės. Tokio didelio bombardavimo salos nebepergveno nuo rugsėjo 12 d., kada komunistai paleido iš artilerijos 58,000 šūvių.

Komunistai pasakojo per radiją, kad jie įspėjo vietinius gyventojus, bet šio įspėjimo Formozos valdžia nepakartojusi saulėiams.

Koncentracijos stovyklos pabaltiečių tremtiniams

WASHINGTONAS, D. C. — Savaitinis žurnalas "US News", nenurodydamas žinios šaltinio, skelbia, kad Uralo srity įsteigti nauji koncentracijos lageriai pabaltiečiams, atskirai vyrams ir moterims.

Iš tų žmonių, kuriems yra pasisekę išsivaduoti iš bolševikų pragarų, neteko girdėti, kad pabaltiečiams būtų buvę ligi šiol stiegiamos atskiros koncentrinės stovyklos. Vorkuta, Kolyma, Karaganda tautybių atžvalgų yra tikri babeliai.

— Prez. Eisenhoweris antradienį važiuos į savo ūkį Gėttysburg, Pa., dalyvauti balsavimuose. Jis yra užregistruotas kaip Pennsylvanijos gyventojas.

Sovietai delegacijos pirmininkas Carapkinas pareikalavo pirmiausia svarstyti atominų-važdenilinių bombų bandymų uždraudimą visiems laikams. Tik po to, kai šios trys atominės šalys nutars uždrausti bandymus, kaip Sovietai siūlo, konferencija imtų svarstyti, kaip šį draudimą sukontroliuoti.

Kontrolė — pagrindinis dalykas

JAV delegacijos pirmininkas James Wadsworth, kalbėdamas savo ir Anglijos vyriausybės vardu, toki Carapkiną reikalavimą atmetė, nežiūrįnt, kad Kremliaus delegatas ir davė sutikimą įrengti Sovietų teritorijoje punktus sekti atominis bandymus. Bet Carapkinas nepasakė nė tai, ar sekimo punktus aptarnaus tik Sovietų technikai, ar kartu su Vakarų stebėtojų.

Amerikos ir Anglijos delegatai tvirtai laikosi nusistatymo visų pirmą susitarti dėl bandymų draudimo priežiūros sistemos. Ir tik tada, kai bus susitarta šiuo klausimu, būtų logiška eiti prie atominų bandymų uždraudimo. Bet ir taip pamaziau, pratesiant draudimą nuo vieno metų iki kitų, jei pasirodys, kad tarptautinė kontrolė veikia gerai.

Rifikabilai nerimsta ir laisvame Maroke

RABATAS, Maroke. — Rifai, kabilai ir kitos kalnų tautelės, pasibaigus karo laikotarpiui su kolonialinėmis ispanų ir prancūzų jėgomis, perėjo į kovą su nepriklausoma Maroko karalyste.

Rifikabilai aiškina, kad jų kovą nėra nukreipta prieš sultoną Mohamedą V, bet prieš premjerą Belafrey partiją Istiqlai, kadangi visas itakinesnes ir pelningesnes vietas naujojo valstybės užėmė šios partijos žmonės.

Iškilo ir naujas Abd el Krim, teisių daktaras, kurį Maroko policija areštavo rifų kurtymą prieš Rabato vyriausybę. Jis ir kitas vadas, Majoubi Ahardane, organizavo liaudies sąjūdį, kurio tikslas pakeisti vienos partijos valdžią Maroke.

JAV ruošiasi šauti vėl mėnulio raketa

Didelė abejonė pasisekimu

WASHINGTONAS, D. C. — Šios savaitės pabaigoj (penktadienį-sekmadienį) JAV aviacijos bandys iš naujo paleisti raketa, kuri pasiektų mėnulio kaimynystę (40,000 mylių nuo mėnulio) ir imtų sukurti aplink jį kaip satelitus.

Aviacijos mokslininkai sako, kad pasisekimo galimybės nėra didelės — 1 prieš 25. Pirmoji Amerikos raketa į mėnulį, "Pioneer", praskrido trečdajį kelio, apie 80,000 mylių. Po to pritrūko jėgos ir grįžo atgal į žemės atmosferą, kur ji ir sudegė.

L. KANČAUSKAS

DR. VINCAS KUDIRKA GYVAS ARGENTINOS LIETUVIŲ ŠIRDYSE

"Nė tas yr galingas, kuriojo galybė
Tik ašarų, kraujo upelių baidytų,
Kurio galią skelbtų griuvėsių daugybė,
Sudegintų turtų, žmonių išduotų".
V. Kudirka

Štai šventos teisybės pilni Dr. V. Kudirkos žodžiai, kurie su-
prantami kiekvienam ir dau-
giau pasaka, negu ištisi knygų
tomai, kalbą apie galinguosius,
drąsiuosius ir tautų didvyrius.
Tūkstančiai knygų išleista apra-
šant vienos ar kitos tautos kar-
žygius, valdovus ar diktatorius,
bet niekur arba labai retai už-
tinkami tokie galingieji, kurie
būtų pasiekę galybę be tūkstan-
čių nekaltų žmonių ašarų, krau-
jo upelių, griuvėsių, sudegintų
turtų ir... nekaltai išduotų žmo-
nių!

Vincui Kudirkai buvo proga
tapti galingu ir turtingu, tačiau
jis nusisuko nuo to visko ir nuo
antrojo savo gimimo, t. y. nuo
"Aušros" numerio gavimo, ka-
da jį perskaitęs net pravirko ir
nusisuko nuo lenkiškumo pasi-
švėsdamas tapti geru lietuviu ir
dirbti tik Lietuvai. V. Kudirka
tapo garbingu Lietuvos sūnumi
ir ėmėsi vien šviesos ir tiesos
keliais eiti.

Ne kardu jis kovojo prieš Ru-
sijos carą, kuris darė viską, kad
lietuvių tautą būtų sunaikinta,
bet savo tiesos ir drąsos kupi-
nais žodžiais. Rašė jis knygas
ir redagavo slaptąją lietuvišką
spaudą, dėl ko ne kartą teko
skaudžiai jam nukentėti. Ne iš
gero jam taip anksti gyvenimo
kelį pastojio sunki liga, kuri jį
iškankinusi pakirto jo gyvybės
siūlą. Ir mirties patale gulėda-
mas, jis rašė ir ragino visus, ku-
rie dar miega nutautėjimo pata-
luose, keltis ir stoti į darbą didį.
Pagaliau, mes visi atmintinai
mokame Vincų Tautos himną,
parašytą Mūsų Kudirkos, kuris
ir šiandieną mūmose žadina tē-
vynės meilę ir kelia į kovą už
tėvynės laisvę ir vieningą dirb-
ti Vardan tos Lietuvos!

Kai kas mėgina vienaip ar ki-

taip sakyti, kad Vincas Kudirka
nebuvo toks brangus žmogus
Rusijos caro prispaustai Lietu-
vai, kad jis buvo šoks ir toks,
tačiau jai šiandieną mūsų tar-
pe būtų bent keli tokie Kudir-
kai, mums nereikėtų taip grau-
džiai apraudoti mūsų išeivijos
nutautėjimą ir tėvynės meilės
blėsimą.

Seniausioji ir tvirčiausioji Ar-
gentinoja organizacija, Lietu-
vių Susivienijimas Argentinoje,
gerai įvertindama Dr. V. Kudir-
kos nuopelnus lietuvių tautai
pasivadino Dr. Vinco Kudirkos
vardu ir ant SLA rūmų aukš-
tai ryškiomis raidėmis yra įra-
šytas Dr. V. Kudirkos vardas.
Susivienijimiečių širdyse Dr.
Vincas Kudirka buvo, yra ir
bus, todėl šių metų rugsėjo 20
dieną LAS surengė iškilmingą
100 metų nuo Dr. V. Kudirkos
gimimo sukakties minėjimą. Mi-
nėjimas buvo surengtas visoms
Argentinos lietuvių organizaci-
joms ir spaudai pritariant, to-
dėl buvo labai gausiai susirin-
keti lietuvių pagerbti šį mūsų tau-
tai garbingą vyrą. Iš tolimes-
nių kolonijų buvo atsiųsti atsto-
vai, o iš Urugvajaus raštu svei-
kino Lietuvos įgaliotas minis-
teris Dr. Graužinis. Minėjimas
įvyko SLA salėje, Lanus, Bue-
nos Aires. Programa buvo su-
daryta iš Akademijos ir meno
dalies. Akademiją atidarė SLA
pirmininkas A. Plesternikas ir
programos vadovavimą perdavė
Dr. Kairėliui. Sugiedojus Ar-
gentinos himną, buvo prof. D.
Gruodžio turininga paskaita
apie Dr. V. Kudirką. J. Kun-
čaitienė davė trumpą šio minė-
jimo reikšmės apibūdinimą iš-
panišškai, nes minėjime nemažai
dalyvavo nesprantantių lietu-
viškai iš svečių tarpo. Dr. Kai-

relis perskaitė manifestą —
SLA balsą į pasaulio lietuvių,
kuris buvo sekančio turinio:

"Dar kelsis tėvynė, dar laisvė
/išauš...
Kol Varpas Kudirkos pasaulyje
/gaus...

Šiomet sueina 100 metų nuo
didžiojo mūsų tautos vyro, him-
no "Lietuva tėvynė mūsų" auto-
rius Dr. Vinco Kudirkos gim-
imo. Lietuvių Susivienijimas
Argentinoje, gerbdamas to di-
džiojo vyro paskleistas idėjas ir
jo garbingą atmintį, pasivadino
Dr. Vinco Kudirkos vardu. Šiais
jubiliejiniais metais Susivieni-
mas lietuvių Argentinoje vei-
kiančiom lietuviškom organizaci-
cijoms ir spaudai pritariant,
ėmėsi iniciatyvos kuo iškilmin-
giau atžymėti šią retą sukaktį
ir, kaip anais laikais Kudirka,
taip lygiai šiandien SLA šaukia
viso pasaulio lietuvių — nuo
šaltosios Grenlandijos iki Pata-
gonijos ir nuo Atlanto iki Ra-
miojo vandenyno krantų skam-
binti Kudirkos varpu — žadi-
nant kiekvieną lietuvių keltis į
kovą už pavergtos Tautos pri-
sikėlimą!

Kudirka savo kilniomis idėjo-
mis — Tegul meilė Lietuvos de-
ga mūsų širdyse, ir tauriu, net
iki visiško savęs atsižadėjimo,
tėvynės meilės pavyzdžiu, stip-
riai veikė merdincią tautą. Jo
varpo garsai kėlė, kėlė,
kelkite, siekė tolimiausius šiau-
dinės pastogės kampus. Tauta
budo. Žandarų teroras blėso,
atsimušdamas į neįveikiamą
tautos atsparumą ir ryžtą, į sa-
vistovų ir laisvą gyvenimą. Au-
go varpininkų būriai. Tad ne-
stebėtina, kad vos tik pasireiš-
kus nepriklausomybės prošvais-
tei, tiek daug jaunų vyrų, palikę
namus ir brangius šeimos na-
rius, savanoriais, niekieno ne-
verčiami, stoji į kovotojų eiles,
kad galėtų apginti kraštą nuo
irstančių vokiškų būrių, klas-
tingųjų lenkų ir apdriskusių
maskolių gaujų. Šiuo metu tas
kraštas, dėl kurio laisvės mes
patys ir mūsų draugai Nepri-
klausomybės kovų metais tiek
daug kraujo esame paaukojoje,
vėl neteko taip sunkiai atkovo-
tos laisvės. Mes susivienijimie-
čiai dar gerai prisimename sun-
kias kario dienas ties širvintais,
Giedraičiais, Obeliais ar Radvi-
liško kapinėmis! Daugelis iš
mūsų grįžome iš karo lauko be
rankų ar kojų, praradę sveika-
tą visam gyvenimui.

Šiandieninis Lietuvos laisvės
pavergėjas nori išplėsti ir pas-
kutinį laisvės simbolį, Kudirkos
tautai duotą palikimą, Tautos
himną "Lietuva tėvynė mūsų".
Mes, susivienijimiečiai, su vi-
sais tauriais Argentinoje gyve-
nančiais lietuvišiais, šaukiame į
visą pasaulį — urbi et orbi, kad
ir šiandien, kaip ir nepriklauso-
mybės kovų metais, lietuvis laiko
Tautos himną Kudirkos gies-
me "Lietuva tėvynė mūsų", o
ne maskolių mūsų tautai pri-
mestą jiems patinkamą dainą.
Kudirkos giesmė "Lietuva tē-

vynė mūsų" buvo, yra ir liks
Tautos himnu, nebent visos tau-
tos laisva valia būtų pakeista ki-
ta giesmė.

Kaip Kudirka carų, taip šian-
dien mes susivienijimiečiai,
drauge su visais tauriais lietu-
višiais, reikalaujame, dabartinį
Lietuvos okupantų grąžinti mū-
sų mielus tėvulus, brolius ir se-
sutes, kaimynus ir draugus iš
žiauraus Sibiro, kur jie buvo iš-
tremti badui ir mirčiai... Miru-
sius gi jų kaulus, kur jie betū-
notų, parvežti į tėvų žemę!

Susivienijimiečiai, kaip vieni
iš Kudirkos idėjų nešėjai, ma-
no, kad turi teisę kviesti ir
Tave, brangus broliu ir sese,
nežiūrint kokiai politinei grupei
priklausytumėi, jei tik tavo gy-
slose teka lietuviškas kraujas,
prisidėti tiek realiu darbu, tiek
gyvu žodžiu prie šio didžiojo
vyro pagerbimo, t. y. paskam-
binti Kudirkos varpu už tėvy-
nės laisvę. Viso pasaulio lietu-
vių bendrai šaukiame į pasau-
lio sąžinę užtarti naikinamą lietu-
vių tautą ir grąžinti jau smur-
tu išplėstą laisvę.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų
/širdyse,
Vardan tos Lietuvos vienybė
/težydi...

Šį atsišaukimą pasirašė gar-
bės prezidiumo nariai, kurie
dauguma buvo įvairių organizaci-
jų atstovai. Tačiau draugijos
"Nemunas" atstovas griežtai at-
sisakė pasirašyti po šio atsišau-
kimu, bijodamas savo raudono-
jančią draugiją sukompromituoti
prieš raudonuosius Lietuvos
okupantus. Skaudu, kad mūsų
tarpe yra ne tik atskirų žmo-
nių, bet ir draugijų, lenkančių
galvas prieš lietuvių tautos žu-
dikus. Nejaugi tos draugijos
nariai, gaudami iš šaltojo Sibi-
ro laisvės nuo savo brolių ir ar-
timųjų, nesupranta jų kančių ir
troškimų grįžti į tėvynę, dėl
kurios laisvės tiek daug kovojo.

Po akademijos sekė gerai pa-
ruošta meninė dalis. Šv. Ceci-
lijos choras, vad. muz. V. Ry-
mavičiaus, padainavo kelias, vi-
sų mėgiamas dainas iš savo tur-
tingo repertuaro. V. Kudirkos
"Tiltą" skaitė Stankūnienė. Prie
piano pasirodė talentinga Ar-
gentinos lietuvių Stankevičiū-
tė kuri stebino visus puikiu
"Varpeliai" ir "Nemuno vilnys"
valsų atlikimu. Solo lietuviškai
padainavo jauna solistė Nelida
Racelytė, akompon. M. Cikstai-
tei. Lietuvių centro mažieji tau-
tinių šokių šokėjai, vad. A. Mi-
kelionienės, pašoko kelis tauti-
nius šokius. Labai puikiai atli-
ko E. Petravičienė ir T. Jacke-
vičius montažą "Lietuva kelsis".

Visai publikai sugiedant Tau-
tos himną buvo baigtas šis re-
tas ir gražus minėjimas. SLA,
ruošdama šį minėjimą, padarė
žingsnį pirmyn į Dr. Vinco Ku-
dirkos 60 metų sukakties nuo jo
mirties minėjimą, kuris įvyks
ateinančiais metais. Gražu, kad
minėjime gausiai dalyvavo se-
3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL
— TUESDAY, NOVEMBER 4, 1958

Beverly Shores, Ind.

Pokylis

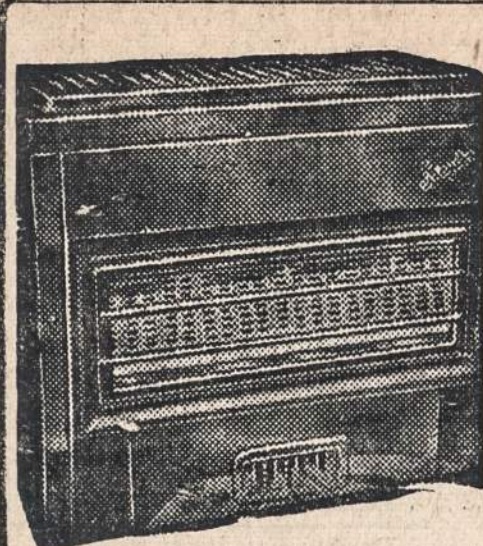
Beverly Shores Lietuvių Pi-
liečių Klubu pokylis, įvykęs spa-
lio 25-tą d., Coronado Lodge,
praėjo su gražiu pasisekimu. Be-
narių, dalyvavo nemaža svečių:
redaktorius M. Vaidyla, Dar-
gis, Jasaitis, A. Arbas ir kt.

Prieš vakariene sugiedota
Amerikos ir Lietuvos himnai.
Programoje dalyvavo J. Mile-
riūtė, O Steponavičienė ir Kr.
Austin trio, padainuodamos:
Spaudos baltos valsa, Apynėlį,
Plaukia sau laivelis ir kt. Ste-
ponavičienė solo — arija iš cuk-
rinio kareivėlio.

Žodį į susirinkusius tarė: inž.
Petras Blozis, kontr. G. Bor-
chertas, dr. Juozaitis, Radis ir
kt. Vakaro programą vedė C.
Kriščiūnas. A. Brashy — girdė
trokštančius. Vakaro rengėjai
didžiai dėkingi savininkei Ber-
tai Ličkus, kuri daug prisidėjo
prie pokyliaus pasisekimo.

Šis klubas dar neseniai įsteig-
tas, bet jau subūrė daugelį lietu-
vių. Klubu valdyba veiklą ak-
tyviai vysto ir tikimasi, kad jis
ir į miesto gyvenimą veiks. Lie-
tuvių čia yra daug ir ranka
rankon dirbant galima nemažai
nuveikti. Šioje gražioje vietoje
lietuvių kuriasi gana sparčiai.
Klubui pirmininkauja Br. Ja-
kaitis.

nųjų ateivių, iš kurių ne vienas
puikiai pažįsta Lietuvos kovą
dėl laisvės ir įvertina Dr. Vinco
Kudirkos nuopelnus lietuvių tau-
tai.

**NEPAPRASTAS
ISPARDAVIMAS
DIDELĖS NUOLAIDOS**

įvairiausios rūšies pečių. Kas turi
gazo leidimą, tam mes geromis są-
lygomis parduosime **UNIVERSAL,
SIEGLER, MOORE** arba kitos ge-
ros gamybos gerą pečių. Pirkite
dabar ir apsirūpinkit visai žiemai.

Nuo \$86.00 ir aukščiau
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų

\$500 iki \$1,500 nuolaidos naujiems 1958 m. automobiliams

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

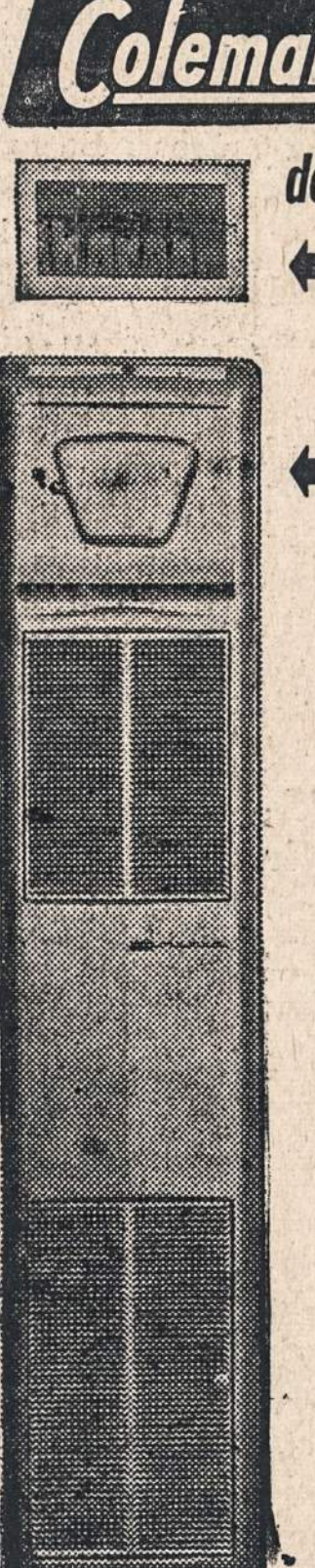
Daugybė gerų visų išdirbsčių vartotų automobilių.
Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
U WILL LIKE US
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
SALES and SERVICE

4030 Archer Avenue Chicago, Illinois
Lietuvių didžiausia ir patikimiausia automobilių prekyba.

Now at CORNELL STORES

Coleman GAS
WALL HEATERS

double circulation of warm air

NEW ECONOMIZER
delivers up to 10% more heat; saves
fuel, too!

NEW DIRECTIONAIR BLOWER
with automatic controls circulates twice
as much warm air. Quiet, powerful, ad-
justable for 3 speeds.

IDEAL for small homes, apartments, up-
stairs or basement rooms.

EASILY INSTALLED. They fit into the
wall, use no room space.

**GREATER WARM AIR CIRCULA-
TION,** warmer floors, too, yours at low
cost with these new Wall Heaters. 6
models, adaptable to many different
home heating conditions. Popular
prices, FHA terms.

Blower and controls optional.

COME

IN

TODAY

EASY
TERMS

COURTEOUS SALESMEN TO SERVE YOU

CORNELL STOVE AND SUPPLY CO.

1904 West 51 St.

Call HEmlock 4-2541

For free information

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

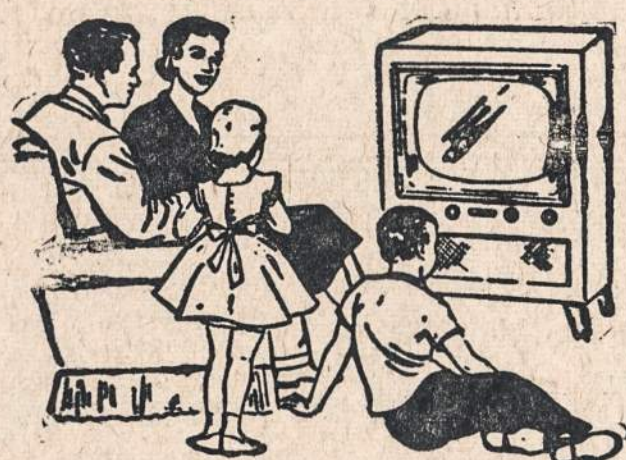
DABAR JUOS DAR
PADIDINOME

1/2%

TAUPTOJAMS TEIKIAME ĮVARIUS PATARNAVIMUS VELTUL
Kešiojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus.
VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2545 WEST 4TH STREET Lafayette 3-1083

PRETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sek. ir adv.
Valados: pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 9 iki 8 val. vak.; antradienį ir
penktadienį, nuo 9 iki 5; trečiadienį, uždaras, o šeštadienį, nuo 9 iki vidurdienio.

Taupykite savo šeimos saugumui

Mūsų apdraustos taupymo sąskaitos sudaro idealias atsargas
šeimai aprūpinti. Tų sąskaitų doleris visada vertas šimto cen-
to, jos nesuyruoja, nepražūva, joms negresia pavojus, iš jų
gaunamas didesnis už vidutinį pelnas. GALITE čia atidaryti
sąskaitą bet kuria Jums tinkama suma.

Indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan
Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Telefonas: HAYmarket 1-2028

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.,
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	Kitose JAV vietose ir Kanadoje
7 cents per copy, 10c. on Saturday	metams \$11.00 pusiui metų 6.00 trims mėnesiams 3.50 vienam mėnesiui 1.25
Užsienioose	
	metams \$14.00 pusiui metų 7.00 vienam mėn. 1.50
Dienraščio kainos:	
Chicagoje	Naujienuos eina kasdien, išeidžiant sekmdienius. Leidžia Naujienuos Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.
metams \$13.00	Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.
pusiui metų 7.00	
trims mėnesiams 4.00	
vienam mėnesiui 1.50	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmdienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.

Naujos pabaltiečių deportacijos

Sovietų Sąjungoje didėja neramumai ir darosi aštresnis valdžios teroras tiems neramumams nuslopinti. Kremliaus rūstybė paskutiniu metu yra nukreipta ypač prieš lietuvių, latvių ir estų. Jie yra masėmis išvežami į Rusijos gilumą, kur jiems yra statomos specialios stovyklos.

Savaitinis žurnalas "U. S. News & World Report" įdėjo šios savaitės numeryje tokią žinią:

"Naujos vergų darbo stovyklos yra steigiamos Sovietų Rusijos Uralo kalnuose Pabaltijo žmonėms, dabar deportuojamiems iš jų tėvynių, kuriose auga prieškomunistinės nuotaikos.

"Nauja stovykla moterims yra prie Spassko, o stovyklos vyrams yra prie Dalinkos ir Karabašo".

Žurnalas savo žinioms panaudoja informacijas, gautas diplomatiniais ir kitais keliais Washingtone ir įvairiuose pasaulio centruose. Todėl reikia manyti, kad pranešimas apie pabaltiečių deportacijas į Uralo kalnus ir specialiai statomas jiems vergų darbo stovyklas nėra tuščias gandas.

Vadinasi, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje auga žmonių pasipriešinimas okupantams bei jų tarnams — ir raudonieji despota atsako į tai teroru bei masinėmis deportacijomis į vergų darbo stovyklas!

Uralo kalnų sritis yra vakariniame Sibiro krašte.

Po Stalino mirties buvo sumažintos baudmės stovyklų belaisviams ir daugeliui į Sibirą ištremtų lietuvių buvo leista sugrįžti į savo tėvynę. Bet dabar prasideda nauji trėmimai, kurie, matyt, yra vykdomi plačiu mastu, jei išdeportuotiems pabaltiečiams yra statomi specialūs lageriai.

Lietuvius, latvius ir estus Kremlius atskiria nuo kitų kalinių, kad šie nebūtų apkrestai prieškomunistine dvasia!

Taigi klydo tie, kurie turėjo viltį, kad komunistų diktatūra suminkštės, ir siekė "kultūrinio bendradarbiavimo" su ja. Kremliaus vilkai buvo žvėrys ir žvėrimis pasiilko.

Prancūzas protestuoja prieš Čerenkovą

Švedų Akademija suteikė Nobelio premiją už nuopelnus fizikos srityje sovietų mokslininkui Čerenkovui ir dviejų jo bendradarbių, už atidengimą mažiųjų atomo dalelių, kurių judėjimas pasireiškia mėlyna šviesa ir duoda galimybę skaičiuoti kosminius spindulius. Tačiau prancūzų mokslininkas Dr. Lucien Mallet sako, kad tą atidengimą jisai padarė jau prieš 8 metus ir rašė apie

tai Čerenkovui, kuris tačiau į du jo laiškus, rašytus 1946 m., nieko neatšakė.

Dr. Mallet reikalauja, kad Nobelio premija būtų paskirta jam, o ne Čerenkovui, kuris jo išradimą pasisavino. Jo skundą svarsto Prancūzų Mokslų Akademija, kuri paskui, veikiausiai, kreipsis į Švedų Akademiją. Gali kilti skandalas, jei bus įrodyta, kad Čerenkov gavo premiją apgavingu būdu.

Apžvalga

DEL VOICE OF AMERICA PERORGANIZAVIMO

Šių metų liepos mėn. pradžio JAV Informacijos Agentūros (USIA) viršininkai pradėjo savo radijo transliacijų Voice of America (VOA) perorganizavimą, kuris palietė daugiausia Amerikos Balso programą Miunchene. Tapo panaikintos pabaltiečių ir ukrainiečių transliacijos iš tos stoties, o praplėtos angliskos ir rusiškos; uždarytųjų programų tarnautojai perkelti kitur arba visai atleisti.

Kaip kompensacija estams, latviams, lietuviams ir ukrainiečiams, buvo šiek tiek stiprinti persiuntimo aparatai (transmitteriai), kuriais programos jų kalbomis yra siunčiamos iš Washingtono; bet šitas pagerinimas toli gražu neatversia nuostolio, padaryto toms tautybėms Miunchene.

Prieš šią Informacijos Agentūros ir Amerikos Balso direktorių politiką buvo daroma žygių Washingtone, žymiausias jų kongresiniame apklausinėjime, kuris įvyko spalio mėn. 6 d.

Mūsų spaudoje buvo plačiai apie tai rašyta.

Bet nieko apie šią ALT akciją neminėjo "Dirva", nors ji buvo apie tai informuojama, kaip ir kiti lietuvių laikraščiai. Tik spalio 23 d. jos redaktorius B. Gaidžiūnas atsiminė girdėjęs, kad dėl Amerikos Balso reorganizacijos "pradėjo" apklausinėjimus Kongresinis komitetas". Tačiau, rašo jisai,

"... su dideliu apgailestavimu reikia pasakyti, kad tame apklausinėjime mūsų atstovų duoti liudijimai labai lėkšti, visiškai neparemti naujais duomenimis. O tokiam liudijimui ruošiantis buvo galima pasirinkti tokią svarbią medžiagą, kaip ši kartą skelbiama ir ateinančiam Dirvos numerio bus skelbiama".

Gaila tikrai, kad p. Gaidžiūnas nesiteikė paaiškinti, kokiu būdu kongresinio komiteto apklausinėjime, kuris įvyko spalio 6 d., galėjo būti panaudota ta "svarbi medžiaga", kurią

gali, kurią "Dirva" paskelbė spalio 23 ir 27 d.d. Jei "Dirvos" redaktorius turėjo tuos "naujus duomenis" spalio mėn. pradžioje, tai kodėl jisai laukė juos paslėpęs tris ar keturias savaites?

Peikti ir niekinti kitų darbu — lengva; bet ir priekabių ieškant reikia vartoti protą, o ne vien liežuvį (liežuvaui moka ir "Vilnės" Jonikas).

Kongresinis apklausinėjimas

Faktiškai visa svarbioji medžiaga, kurią giriiasi paskelbęs "Dirvos" redaktorius, buvo žinoma ALT sekretoriui ir tiems asmenims, su kuriais buvo tartasi besiruošiant kongresiniam apklausinėjimui. Gaidžiūno "nauji duomenys" liečia tik patį Miuncheno programų likvidacijos procesą, kurį aprašė vienas vokiečių laikraštis spalio 15 d. (tai — 9 dienoms praėjus po apklausinėjimo Washingtone!).

Bet Gaidžiūnas, neturi mažiausio supratimo, kaip tas apklausinėjimas įvyko ir koks jo tikslas.

Ne pats kongresinis komitetas sumanė tyrinėti, kodėl tam tikros VOA programos yra siaurinosamos arba likviduojamos. Jisai norėjo tik tai iširti, kaip veikia USIA ir ar jos darbas pateisina išlaidas iš skiriamų jos reikalams pinigų (apropriacijų). Šituo tikslu kongresinis pakomitetis, rugsėjo 22 d., apklausinėjo tik valdininkus — USIA direktorių George Allen ir VOA direktorių Henry Loomis. Visas tyrinėjimas galėjo tuo ir pasibaigti.

Tačiau ALT Vykdomasis Komitetas padarė intervenciją — ir rezultate kongresinis pakomitetis (subcommittee) sutiko tyrinėjimą praplesti, duodant progą visuomeninių organizacijų atstovams pasisakyti.

Kaip žinia, tuo pasinaudojo ne tik ALT, bet ir kitų tautybių grupės.

Jei ne ALT Vykdo. Komiteto pastangos, tai jokio visuomenės atstovų apklausinėjimo nebūtų buvę. Bet "Dirva" šią faktą visiškai ignoravo ir ignoruoja, laikydamasi savo eiti, išleisęs savo laikraštį, įrengęs agentūrą laikraščių ir siuntinėjimo pinigų, įsteigęs banką ir t.t. Nė šmėkla visų tų egiptinių bausmių neišgąsdino "Lietuvos", nes ji pradėjo toliau judinti parapijos rokundas ir išjudino, juogiai kun. Kr., davęs parapijai lenkiškas "seseris", pradągino iš parapijos kasos lietuviškus dolerius. Mat, "Lietuva" pakibino "seseris", o atsiliepė kunigo kišeninėje parapijinė kasa.

... Amerikoje, kur parapijonys patys prižiūri savo reikalus, patys pasirenka kunigą, patys moka jam algą, tasai savivalninkavimas kunigo galimas tiksliai ant pamato parapijonų aklumo. Juk prie tokių sąlygų išmintingi parapijonys neprileistų nė savivalninkui išdykaukti, nė jo vergais nepastotų. Dėlto savvalninkams ir rūpi prilaikyti žmonių aklumą. Taspat aklumas, neduoda žmonėms atskirti šventinybių nuo kunigo ypotos ir jo darbu. Dėlto savvalninkas stengiasi lyginti save akis žmonių prie šventenybių, o užtiktas prie piktos darbo, tuoj pakelia riksnius: žmonės katalikai: ana "bedieviai" užsiuola an šventenybių. — O žmonės tuoj ima griežti dantis ant "bedievių", užsimirše ir palikę prasikaltusį savvalninką šalyje.

partizaniskos linijos ALT atžvilgiu.

Be to, B. Gaidžiūnas nieko neišmano ir apie tą įstaigą, kurios vadovybė kritikavo apklausinėjime dalyvavusią organizaciją atstovai.

Neapgalvotas straksėjimas

Gaidžiūnas moko, kaip reikia veikti, kad Amerikos Balso pareigūnai nesielgtų taip, kaip jie elgiasi. Sako:

"Dėl Amerikos Balso mums reikia tvirtos akcijos. Argi mes negalim savo laisvą užversti Valstybės Departamentą, Kongresinį Komitetą, paėmusį patyrinti šią įdomią instituciją".

Tačiau, prieš pradėdant rašyti laiškus, reikia žinoti, kam juos adresuoti ir kur juos siųsti.

Voice of America yra US Informacijos Agentūros šaka, o ta įstaiga yra seniai atskirta nuo Valstybės Departamentą. Ji yra tiesioginė JAV prezidento žinioje. Kokia gi būtų prasmė "užversti laisvą" Valstybės Departamentą?

Kai dėl kongresinio komiteto, tai dabartinis komitetas savo dienas baigia, o naujas bus sudarytas, tik susirinkus 86-am kongresui, po Naujų Metų (sausio 7 d.).

Gaidžiūnas jaudinasi ypač tuo, kad Am. Balso įgaliotinis, atsiųstas į Miuncheną perorganizuoti radijo transliacijas, išakė sunaikinti lietuvių skrybių surinktus sovietų spaudos numerius bei iškarpas, radijo programų sekimo monitoringus (?) ir "šešerių metų lietuvių kalba transliuotų programų archyva" su žymių lietuvių išeiktais Am. Balsui rankraščiais. Tenka manyti, kad taip yra padaryta ir su latvių, estų bei ukrainiečių archyvais.

"Dirvos" redaktorius mano, kad prieš tai reikia ypatingai protestuoti. Amerikos piliečiai turi protestuoti prieš tai, kad JAV pareigūnai Europoje, naikina (ir jau sunaikino) bolševikų spaudos, komplektus ir kitokius popierius, kuriuos buvo surinkusius jų uždarytos įstaigos! Tai kur ta medžiaga turėjo būti sukrauta? Ir kam ji būtų naudinga?

Išvaizduoti, kad Amerikos lietuvių visuomenė imsis "tvirtos akcijos" dėl šitokio dalyko, yra daugiau, negu naivu.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Anthony J. Rudis pasižadėjo atkakliai kovoti už pavergtų tautų išlaisvinimą. Sudarykime jam sąlygas sekmingai tą kovą vesti. Išrinkim jį į JAV Kongresą! Šiandien patys balsuokim ir savo kaimynus bei pažįstamus kvieskime už jį balsuoti.

Lietuviai balsuojas

FRONTININKŲ "I LAISVĖ"

Kai į rankas atsiduria rėkšnūs leidinys "I Laisvė", dabar žurnalinio pobūdžio, — atsiminam visuomet atkuria 1941 vasarą: kauniški dienraštis, irgi "I Laisvė" (tarp kitko, tirsto-kai mintijusį hitlerinio vokiškojo nacionalsocializmo gijomis); nora ir įkyrias pastangas visą Lietuvos jaunimą patrankų mėsai visuotina mobilizacija sugrūsti į "Wehrmachtą"; pasi-rašytuosius rasižmo "įgyvendinimui" "potvarkius" ir t. t. Anuomet "iškiliai žymėjosi" Juozas Ambrazevičius...

Daug kuo būdinga laikysena, — jis, — jau Juozas Brazaitis, "reiškėsi" Vakarų Europoje. Ir kai "vienintelis bei ypatingasis visokeriopas žinovas" (jo paties įsigaliojimu), — šiojo skausmui bei didybės širdgėlai, — Juozas Brazaitis kartą nebuvo išaukštintas Vliko, — įvyko "tragedija": imtasi griauti visų srovių bendrasis Lietuvos laisvinimo darbas.

Taigi, šisai "sąjūdis" prieš kurį laiką patiekė penkioiktąjį (52) "I Laisvė" žurnalo numerį.

Skaidai, skaitai ir vis randi, jog vien tik tas ar kitas "frontininkas", su pačiu "frontiškausiuoju" Juozu Brazaičiu, — išimtinai monopolizuotai tėra visos lietuvių tautos bei Lietuvos visokeriopa esmė ir likimas...

O štai ilgame "vedamajame" "filosofas" Antanas Maceina, "gyvendindamas" Lietuvos nepriklausomybės 40. m. sukaktį, tik šitaip "supranta" Lietuvos valpą:

"Pats valstybės buvimas nėra joks idealas: jis yra tik istorinis faktas — daugiau nieko". (4. psl.)

Toliau A. Maceina "perminti" St. Šalkauskio "kažka" apie "naują lietuviškąją kultūrą kaip Rytų-Vakarų susitikimo paseką" (2 psl.) ir "nuspėdžia":

"Tačiau ir kitais atvejais mūsų demokratija nebuvo priėmusi demokratiniam idealui vykdyti". (4 psl.)

Tad Antanui Maceinai 1926 gruodžio 17 perversmas:

"...buvo naudingas ir gal net reikalingas: naudingas, nes leido demokratijai aktyviai dalyvauti su totalizmu ir įvertinti tiek vieną, tiek antrą; reikalingas, nes išgelbėjo mus iš demokratinio palaidumo, o kurį ano meto visuomenė buvo giliai įklimpusi. Totalistinis idealas sudarė mūsų lietuviškąją visuomenę. Čia yra vienintelis jo pastilimas prieš istorijos teismą". (5 psl.) Pabrūkiamai patio A. Maceinos, J. L.)

Tad, tur būti, 1926 gruodžio 17 nakties bei "Balto žirgo" sukilusių bei nuplyšusių kanopų dundėsio "tikrosios demokratijos" supratime, Ant. Maceina, kaip jis dabar giriiasi, — su būreliu dabartinių "frontininkų" (ir kai kuriais nuėjusiais "i ta-

rybines lankas"). — jau smetonmečiu "kūrė" "naują valstybinį idealą", "nešamą kitokios dvasios ir skelbiamą kitų žmonių", kur "organinė valstybė turėjo būti pagrįsta autoritetu"... (5 psl.)

Apie savuosius Ant. Maceina pripažįsta:

"Sužlugęs katalikiškosios akcijos idealas, deja, religinėje srityje nepažadino jokio naujo idealo: čia mes, kaip ir kultūrinėje srityje, buvome ir palikome tušti". (12 psl. m. pbr. J. L.)

Ir šit "filosofas" A. Maceina "klasika" "mintija" apie Lietuvos laisvinimą:

"Pastaraisiais metais keletas politinių grupių išsijungė iš Vliko. Tuo būdu atsirado dar vienas politinės veiklos būdas šalia Vliko ir šalia diplomatijos. Tačiau šios grupės veikia ta pačia linkme kaip ir seniau. Daug kam šis daugialypis veiklos būdas nepatinka. Tačiau tai yra tikslingumo klausimas. Kol visos šios veiklos formos siekia to paties idealo, tol jų draugingumas savyje nėra blogas. Net galima būtų teigti, kad politinių veiklos būdų gausa pastaruoju metu darosi reikalinga" (14 psl.)

"Šia prasme nuolatiniš kai kieno verkšienimas, esą visi turėtų suėti į vieną kelią, gali būti laikomas tikrai politiniu primityvumu" (15 psl.)

Toliau pats J. Brazaitis ilgu rašiniu "apsvajoja" "naują filosofą" A. Maceiną, kuris "pirmas iš lietuvių filosofų, suradęs sau nelietuvišką europinę auditoriją" (23 psl.). Ar ne "žavų"?... Jonas Grinius, tarp kitko, dar giliau neria į to pat A. Maceinos "filosofiją" ir "gvildena" kažkokią "mintijimo žvaigždę", irgi "filosofą" — Juozą Girnį...

Istorikas Simas. Sužiedėlis ilgu bei vertingu darbu (40-53 psl.) sutelkiai išgvildena, kaip Rusijos bolševizmas atėjo, kaip revoliucija prieš revoliuciją.

Ryšium su "Teisininko" žurnale pasirodžiusiais adv. Rapolo Skipiečio atsiminimais apie 1926 gruodžio 17 rašoma: "Būtent, autorius (t. y. R. Skipietis, J. L.) stengdamasis atibioti Ukmininkų Partiją nuo Smetonos režimo, kuriame dalyvavo, tos partijos nariai Jonas Aleksa ir Juozas Jankevičius kaip ministrai, pasakoja: "Tačiau kai 1927 balandžio mėn. A. Voldemaras paleido seimą ir, lauzydamas konstituciją, neskyrė naujų rinkimų, Ukmininkų Partija atsaukė savo narius iš vyriausybės, o tuos, kurie nepakluso, išbraukė iš partijos. Nuo to laiko Ukmininkų Partija buvo Smetonos-Voldemaro valdžiai opozicijoje".

"Kiek gi tame patikslinime yra tikslumo? Buvo du ministrai. Partija juos atsaukė; vieni pakluso, o kitus išbraukė iš partijos. Iš dviejų žmonių kiek daugiskaitų pridirbtas..."

Žurnalo apžvalgoje apstu brazažinių "Šaunumų". Lietuviškuosius reikalus gvildenant, į visus "ne savuosius" tvojama "iš peties"... Šitaip po skersu pagaliu klyti net ir ramus, kūrybinis bei vertingas jaunųjų Krikščionių Demokratų žurnalas "Jaunimo Žygiai"...

KAVERAS KAUNAS VARDAN TOS LIETUVOS II dalis

VINCO KUDIRKOS DARBAI 36.

Pabaigai iš komentarių apie JAV lietuvių spaudą tenka perduoti vaizdelį be komentarių (jų ir nereikia!):

Vienuolių lenkių istorija

— Ar žinai ką? — užkalbino mane išnetyčių sode Motiejų Padauza — Chicago Lietuvių protas pasileido.

— Na?

— Už savo pinigus lenkuoja Amerikoje Lietuvių vaikus.

— Kaip tai?

— Mokiniui vaikų į lietuvišką parapijinę mokyklą kun. Kriauciūnas pargabeno minyškas (bienuoles — K.K.) Lenkes, visai nemokančias lietuviškai.

... "Lietuva" atsiliepė apie šią peiktiną dalyką, nesutinkantį nė su reikalais parapijos ir skersai stojantį Lietuvių visuomenės reikalams. Kun. Kr. su savo žašiniu komitetu pasiryžo paversti "Lietuvą" tylėti. Reikalavo atšaukimo, tai šiaip, tai taip protestą varė — beje, būčiau užmiršęs svarbiausią pasiteisinimo argumentą: pasakė, būk

"sesers" esančios Lietuvos — bet "Lietuva" nenutilo ir da išrodė melagystę ano svarbiausio argumento. Tada kun. Kr. et Co., išteisinimui, kad parkviestos Lenkės tinka Lietuvių vaikams mokinti, stvėrėsi paties redaktorius ypotos. Išvadžiojo, kad Šernas neprisigulė prie parapijos, tai neturės tiesos kištis į jos reikalus, ir kad bažnytinis komitetas nenorės jį nė Kataliku vadinti. Toliau prie argumentų prisidėjo išniekinimas Šerno ypotos ir sumonopolizuoti klerikalų rankose polemiki skraidymai, kuriuos liberalai priskiria prie denunciacijų veislės — mat stengėsi taip nužeminti Šerną akise svielo, kad išleistojas "Lietuvos" susiprastų ir... toki nelabėli nuo laikraščio prašalintų. Tiems argumentams savo nepadarius, užsiuolė suėst išleistoja "Lietuvos", Olševskį. Išpradžiū taipos gi ėmės prie nužeminimo O. akise žmonių ir išdalinę čikagiečiams atlitografavę Olševskio laišką, kurio turinys vienok pačiam autoriui nekenkia nieko, o kompromituoja tik nesusiurpantį dalintoją to laiško. Nelaimėjęs nė čia, kun. Kr. ėmė gąsdinti "Lietuvą": jeigu da "Lietuva" nenustos peikusi jo Lenkes mokintojas, tai nukirsę redakcijos langą įsiškiusi į šventorių, išmursys sieną ant redakcijos langų, kad nė saulės šviesa nepri-

eiti, išleisęs savo laikraštį, įrengęs agentūrą laikraščių ir siuntinėjimo pinigų, įsteigęs banką ir t.t. Nė šmėkla visų tų egiptinių bausmių neišgąsdino "Lietuvos", nes ji pradėjo toliau judinti parapijos rokundas ir išjudino, juogiai kun. Kr., davęs parapijai lenkiškas "seseris", pradągino iš parapijos kasos lietuviškus dolerius. Mat, "Lietuva" pakibino "seseris", o atsiliepė kunigo kišeninėje parapijinė kasa.

... Amerikoje, kur parapijonys patys prižiūri savo reikalus, patys pasirenka kunigą, patys moka jam algą, tasai savivalninkavimas kunigo galimas tiksliai ant pamato parapijonų aklumo. Juk prie tokių sąlygų išmintingi parapijonys neprileistų nė savvalninkui išdykaukti, nė jo vergais nepastotų. Dėlto savvalninkams ir rūpi prilaikyti žmonių aklumą. Taspat aklumas, neduoda žmonėms atskirti šventinybių nuo kunigo ypotos ir jo darbu. Dėlto savvalninkas stengiasi lyginti save akis žmonių prie šventenybių, o užtiktas prie piktos darbo, tuoj pakelia riksnius: žmonės katalikai: ana "bedieviai" užsiuola an šventenybių. — O žmonės tuoj ima griežti dantis ant "bedievių", užsimirše ir palikę prasikaltusį savvalninką šalyje.

Suomių draugiškumo pasireiškimas

Dr. V. Kudirka, patyres, kad Helsingforso "Suomių Draugijos" šventėje lietuviškos dainos buvo gerai atliktos ir publikos aukštai įvertintos, parašė:

Vienas jaunas suomių poetas (vardo nežinau) išvertė tas dainas suomiškai ir patalpins laikraštyje. Siunčiu vardan mylėtojų savo dainų ir poezijos pasveikinimą "Suomių Draugystei", padėkavojimą direktorijai ir jaunam poetui už atkreipimą atydos ant lietuviškų dainų, o patogioms Suomių dainininkams daug labų dienų nuo Lietuvačių ir Panemunės lakštingalų.

Jo mintys apie tautinį meną ir tautinę samonę:

Lietuvos tautiški moterų parėdai ir lietuviškos dainos visur kitur patinka, o pačioje Lietuvoje ne, svetimi gėrisi, o patys Lietuviai ne. Kitos tautos padailino savo tautiškus parėdus taip, kad jų originališkas gražumas žinomas platesniam svetui. Pažįstame juk Tirolicius, Krakoviakų, Malorusų ir kitų tautiškus parėdus. Tik mes apleidome savo parėdus ir ne tik ką nedailiname jų, bet visai juos užmetame, užsivaduo-dami kas-žin kokio pavaldos striukišiais ir ilgais siuviniais šandien praba-

čiaus augtinė ne dėvėtų savo tautiško parėdo, nes, dėvi visokias "palaidines", kurios, teisybė, gali užslėpti tūlas kūno stokas ir pridengti kartais tūlus merginų nusidėjimus, bet savyje neturi nė kokio gražumo ir patogiausią merginą paverčia, tarytum, į žengiantį danguosną maišą.

Ta pati ir su dainomis. Dabar žmonės gėdis dainuoti pilnas poezijos melodijoje ir žodžiuose senovės lietuviškas dainas, sakydami, kad tokias dainuot jau "ne mažda". Užtai gi noriai dainuoja tokias, kurių melodija ir žodžiai, pagal dvasią, panašios į lietuviškas, taip, kaip, žagrė į klumpę. Pasakysiu da daugiau. Negana, kad užmetame lietuviškas dainas, bet da iš jų tvėjojamės, darydami jų tikrą poeziją perdaug prozaizaiskai priedais. Prie žodžių vienos iš gražiausių dainų "Ko liūdi, putinėli" prikerpta prie galo "Ko liūdi kunigėli", kur kunigėlis rūgoja ant seselės už menką stuomenėlį ir t.t. Kas da aršiau — vertima tos dainos su anuo priedu, patalpino vienas svetimas laikraštis. Vertikas, nekaltas, bet mums už toki priedą gėda, o ypač kunigėliams, kurie, mat, be "dešimtinės tikrai ir iš pilno atiduotos" nė į dainą nenori įlist".

(Bus daugiau)

Tautinio atgimimo dienos Čikagoje

PLUOSTAS IŠPŪDŽIŲ IR DIDŽIŲJŲ PARENGIMŲ

Ilgai lauktoji atgimimo diena atėjo, kai atvyko Bostono Lietuvių Dramos Sambūrio Kolektyvas, vadovaujamas akt. Henriko Kačinsko, raš. A. Gustaitis, raš. A. Škėmos, poeto St. Santvaro ir kitų. Keturiasdešimt asmenų, jaunų ir senesnių, vyrų ir moterų, vaikų ir merginų, įsiskaitant net kelis jauno amžiaus vaikus, laimingai atvyko su lietuvių tautinio atgimimo laikų dvasia, kuri, pasirodo, yra reikalinga pakartoti po 60 metų ir "raudonojo vyno" paragavus, apsauginti mūsų lietuvių kolonijos moteris ir merginas, parodant, kaip reikalinga gyventi ir mylėti, kad nebūtų reikalingi joki divorsai ir namų peštinės. Ir abudu parodymai giliai sukrėtė Čikagos publiką, nes tokios gastrolės čia buvo pirmą kartą. Pirmą vakarą juokino iki ašarų, o antrą — virkdė iš skausmo! Pasirodo, kad mielas Henrikas Kačinskas čia yra dievinamas ir ne veltui...

Tiesus programos žodis

Jos buvo aiškiai parašyta, kad šimtaisais Vinco Kudirkos gimimo metais tūkstančiai berniukų, susibūrusių lietuvių bendruomenėje, talkinami Bostono Lietuvių Dramos Sambūrio, tautos kėlėjų mini ir gerbia surašytą gyvyje žodžio vardu. Taigi, kitaip sakant, minime Dr. V. Kudirkos jubiliejus vieną dieną, parodydami ano meto veikimo sąlygas, jo asmenį ir skelbiant idėjas, suvaidindami K. Inčinos parašytą 6 paveikslų pjesę "Vincas - Kudirka". Veikla tremtyje atkūrė raš. A. Gustaitis, režisavo akt. Ipolitas Tvirbutas, padedant Aleksandrai Gustaitienei, o muzikiniai paruošė Vyta. Strolia; dekoracijos kolektyvinės. Artistų visa virtinė: didžiųjų, vidutinių ir mažųjų. Panašiai skamba ir raudoname vyne, tik jų tenai mažai ir visi parinkti pagal savo vietas ir tinkamumą.

Draugai ir priešai

Asmenyje H. Kačinsko matėme nuorą tikrojo Dr. Vinco Kudirkos, kurio kūnas išsili Naumiesčio kapuose, bet jo dvasia atvyko pas mus: pamokyti, prisiminti ir kai kam pakartoti, kad reikalinga keltis. Kartu atvyko Vinco draugai ir priešai, kaip Vinco tėvas (V. Lendraitis), Joniška (V. V. Kauzaitė), Valerija (Ir. Nikolskytė), Agota (V. Malisaukaitė), Bevardis (A. Škėma), Antanėlis (J. Jašinskas), Galinis (Pr. Averka), Andriukas (G. Karosas), Vidmantas (Pr. Mickevičius), Moterėlė (A. Vakauzėnė), Kunigėlis (J. Zaranaka), Marija (R. Norvaisaitė) ir priešai: Rylosuėjus (St. Santvaras), Leskauskas (V. Strolia), Barbora (L. Šmitaitė), Dr. Chlebinskis (A. Gustaitis), Pševalskienė (Z. Zarkanaitė), Elvyra (A. Mongirdienė), Baluckas (A. Vileniškis), Baluckienė (F. Karosiene), Česka (K. Mickevičius), Gresė (G. Karosaitė), Vladukas (Karosas), Leonavičius (K. Malisaukas), C. Leonavičius (P. Blūmas), Leonavičienė (A. Gaukantiene), Tarnaitė (L. Katsauskaitė) ir muzikantai — V. H. ir F. Stroliai,

C. Fernandez ir B. Pakalanka.

Seniau ir dabar

I Čikagą atvyko Naumiesčio apskrities to laiko veikėjai ir tautinio atgimimo draudėjai bei persekiotojai, pradedant žandarų kapitono Rylosuėjū ir baigiant pasamdytu kaimo šnipeliu Leskausku, dvarininkais ir Barboromis. Visi šitie blogieji ir gerieji žmonės kadaise gyveno, kovojo ir senai jau yra mirę. Pasiliko tik tie jų vardai knygose ir pasakojimuose. Tačiau jie visi vėl kartais atgaiviami ir dalyvauja mūsų tarpe. Šią kartą Čikagoje juos matė tūkstančiai lietuvių, kurie gyvena tiksliai scenoje, bet pilnai atjautė ir supratome ano meto gyvenimą Kudirkos Naumiesčio apskrityje ir plačiojoje tėvynėje. Piktinomės žandarų savivaliavimu, džiaugėmės Antanėlio ir Bevardžio drąsa ir pasiaukojimu. Pilna Marijos Aukštesnės Mokyklos salė publikos pilnai buvo patenkinta tokiu gražiu vaidinimu ir tautinio atgimimo priminimu.

Meilė lietuviškam teatrui

Kas atvedė Bostono Sambūrio žmones į Čikagą, jei ne meilė lietuviškam teatrui? Juk jie už savo darbą negavo jokio atlyginimo. Tik įsivaizduokime 1200 mylių kelionę autobusu, kuri tęsiasi visą parą laiko, be miego ir poilsio. Be to dviejų dienų nuostolius darbovietėje ir kitos smulkios kelionės išlaidos iš savo kišenės. Pažymėtina, kad pusė minėtų vaidintojų jau buvo pagyvenę žmonės. Tai iš kur ta energija ir pasiaukojimas? Ir viso to nežinot, Bostonas atvažiavo pilname sąstato, tik 15 min. pasivėlinę, kaip buvo žadėta. Ne be reikalo šoferiai buvo penki pakeisti kelyje. Ir po tokios tolumos ir varginančios kelionės visi jautėsi gerai ir savo pareigas atliko pasigėrėtinai. Sakau, tur būt, tikrai užsikrėtė Dr. V. Kudirkos dvasia, nes ir jįsi važinėdavo repeticijoms iš šakių į Naumiestį (rengiant koncertą) paprasta karietka tris ar keturias valandas...

Širdis už širdį

Bostoniečiai Čikagoje buvo šiltai sutikti ir priimti. Jų pastangos parodyti scenos meną visų buvo suprastos ir pilnai įvertintos. Tokios ilgos kelionės niekas iki šiol nėra padaręs. Užtat dar nuoširdžiau čikagiškiai rūpinosi jų globa ir skaitlingu atsilankymu juos pagerbti. Šia proga reikia padėkoti ir vietos lietuviams, kurie parėmė gerą pastangą savo pinigine. Ypačingai yra patenkintas visu tuo, gražiu pasisekimu Dr. V. Kudirkos iškilimams rengti komitetą ir L. B. Čikagos Apygardos Valdyba, nes galai suvesti su galais ir dar truputis pasilikti juodajai dienai. Taigi, iš tų likusių reikėjo svečius ir pavašinti, jiems surengiant Jaunimo Centro salėje vakariene. Čia juos pasveikino komiteto pirmininkas Z. Dailidka ir visų lietuvių vardu širdingai padėjo už pagerbimą Dr. V. Kudirkos, švenčiant jo 100 metų gimimo sukaktį, ir už tinkamą vaidintojų atvaizdavimą Aušros ir Varpo gadynės Lietuvoje.

"Baltųjų rasės viešpatavimo" vadas John Kasper (kairėje) tarsi su savo advokatu Nashville, Tennessee, kriminalinio teismo name, kur jis bus teisiamas lapkričio 3 dieną.

Atsisveikinimo nuotrupos

Šimtas žmonių apsidėjo tris ilgus stalus. Svečiai ir vietiniai scenos meno mėgėjai, spaudos atstovai, komiteto nariai ir kiti kviestiniai asmenys. Komiteto pirmininkas perdavė pobūvio tvarkymą T. Blinstrubui, kuris kvietė svečius stipriai užkasti po ilgo ir sunkaus darbo. Pasitiprinus sunku buvo tylėti ir nepasidalinti mintimis bei dienų išpūdžiais. Kaip vieniems, taip ir antriems. Todėl pirmas tarė žodį raš. A. Gustaitis, kuris kalbėjo apie nerimtus reikalus ir nerimtai, nes įsiai kitaip negali ir daryti, pagal jo stilių ir įprotį. Kitaip įsiai ir nebūtų Gustaitis. Vienok susilaukė ilgo plovimo. Užtat Henrikas Kačinskas reikalą patvarkė šimtaprocentiniais: jį papildė kalbomis St. Pilka, Adomaitienė, St. Santvaras, A. Škėma, dail. Valeška, Ip. Tvirbutas, prof. A. Varnas, tėvas kun. J. Kubilius ir kiti, kurie pasidžiaugė tokia proga pamatę tiek daug idėjų atgaivinimo, kurios turėtų paraginti ir priminti nepamiršti tautinio jausmo skiepijimo ir gerinio susipratimo lietuviškoje dirvoje: keltis, nenusiminti, kovoti ir laimėti...

Tvirbutas ir širdies reikalai

Rež. Ipolitas Tvirbutas silpnos sveikatos, bet atliko milžinišką darbą ir pakėlė ilgą ir varginančią kelionę. Buvo skaudu žiūrėti į jo išbalusį veidą, bet skaisčiai žibančias akis, kurios tarytum sakė: apsimokėjo atvažiuoti ir parodyti Dr. V. Kudirką lietuvių sostinėje JAV! Neveltui akt. St. Pilka pažymėjo, kad įsiai šiemet švenčia 35 metus savo darbo scenoje. Svečiai, išklause pranešimo, tuojau sustojo ir jam sugiedojo "Ilgiausių metų". Protarpiais svečiai asmeniškai susipažino su vietiniais ir širdingai pasikalbėjo. Juk kiekvienam įdomu žinoti, matyti ir jausti, ką apie juos kiti galvoja ir sako viešai ar slapta. Mačiau, kaip vietiniai laižėsi spoksodami į Bostono gražuolės, kurios vaidybos metu kūteno ne vieno kavalieriaus ir vedusio širdies gyslelę. Matyt, kad buvo ko pavydėti Bostono vyrams. Neveltui vienas kitas adresas pateko užrašų knygon!

Sudiev Bostono svečiams

Trys valandos — ne amžinybė! Terminas buvo sulaužytas. Svečiai negalėjo pakilti ir sulaužyti čikagičių tvarkos. Juk kas padėta, tai reikalinga suvalgyti ir išgerti. Ir taip valandą ir pusę pasisekė nuvogti ir ilgiau pabuvoti vieni kitų malonumui, prisirinkti daugiau pa-

žinčių ir išpūdžių, kurie ilgoje kelionėje priduos naujų jėgų ir vargo pamiršimą. Sunku aprašyti, kaip visi nenoromis turėjo kilti ir pradėti atsisveikinimo valandėlę, nes autobusus jau nerimavo išvažiuavimui. Paskutiniai atsidūsėjimai ir pasibučiamimai. Sudiev, Bostonas! Iki pasimatymo po metų vėl Čikagoje!

Savaitės oras

Illinois oras šią savaitę spėjamas toks: temperatūra bus vidutiniškai nuo trijų iki šešių laipsnių aukščiau normalaus: normali temperatūra skaitoma 49—55 šiaurėje, 55—62 pietuose dienos metu ir 32—36 šiaurėje bei 36—40 pietuose nakties metu. Bendrai bus švelnus oras dienomis ir vėsus naktimis. Penkių dienų bėgyje nenumatoma jokio lietaus.

Miko Šileikio meno parodos atidarymas

Pereitą šeštadienį Jaunimo Namuose atidaryta dailininko Miko Šileikio darbų paroda atžymėti dailininko 65 metų amžiaus ir 35 kūrybos darbo sukaktį.

Atidarant parodą Dailininkų S-gos pirmininkas Kolba pasakė kalbą apie dailininką ir lietuvių menininkų uždavinius. Miką Šileikį sveikino Lietuvos konsulas Dr. Daužvardis, Muzikų draugijos vardu — Antanas Nakas, lietuvių dailininkų patriarchas Adomas Varnas, Jesuitų Jaunimo Namų šeimininkų vardu kun. Kubilius, Liet. Bendruomenės vardu Jesaitis ir "Naujienu" vardu — Dr. Gri-gaitis.

Parodos atidarymo svečiai buvo pavašinti kava ir pyragaičiai.

Gausu žiūrovų

Sekmadienį, apsilankė keletas šimtų žmonių, daugiau negu paprastai lankomasi atskiro dailininko parodoje. Matėsi ir iš toliau atvažiuosius — prof. J. Šimoliūnas iš Racine, Wis., Dr. Lomanas su žmona iš Rockfordo, Rukštelės iš Indianos, Čikagos dailininkai Petravičius, Augius, Kaupas, Kurauskas ir kiti. Tą dieną parduota 11 paveikslų. Dvejetas buvo atrinkta iš Čiurlionės galeriją — šviežias Sniegas ir Barabuu Kalnas.

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4½ iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.
INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - Naujaisi kraustymo irankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigūs ir sažiningas pataravimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
Grovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CHICAGO 50, ILLINOIS
Townhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue

Tel.: GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, trečiadienį uždaryta visą dieną, ketvirtadienį nuo 9 iki 8, penktadienį nuo 9 iki 8, šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. dien.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdžio biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasiūditi taupomus pinigus. Pasiūdė taupinius pas mus gausite ne tik taktą saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarimų veltui, už turimos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valsitybėje.

Milijonai doierių prieinamoms sąlygoms morgiai paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant ūkams nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų.

Mūsų turtas virš \$26,000,000.00

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid.: telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.

Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: Hemlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč. ir Šeštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija

DR. K. NASVYTIS

proto-nervų ligos

104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615

Frontier 6-0304, Randolph 6-1190
(Rez. Tel. Batavia, Ill. 4287MI)
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 po pietų ir 6-8 val. vak.
kasdien. Šeštadieniais 4-8 val. p. p.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON

(Lietuvius Gydytojas)

2500 WEST 63rd STREET

Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.

Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso telefonas: PROspect 6-3838

Rez. telefonas: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.

2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 SO. 49th CT., CICERO

Kasdien 10-12 ir 4-7 val.

Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.

Trečiadieniais uždaryta.

Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepa šaukiete KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 SO. ARCHER AVENUE

Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.

Daily afternoons.

Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)

Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Neradus, skambinti mano asistentui

DR. V. REKLYS, tel.: RE 7-2806

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-5801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.

Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 ARCHER AVENUE

(Tėjimas iš Whipple St.)

Valandos: kasdien 10-12-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.

Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896

Rezidencijos: LAfayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 WEST 47th STREET

(kampus 47th ir Hermitage)

Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštad. 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso valandos: nuo 3-8.

Treč. šest. ir sekm. tik susitarus.

Ofiso telefonas: YArds 7-4787

Namų telef.: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.

Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577

Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vak

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Nykstanti arpos muzika

Žymi harpistė (arpos skambintoja) Mrs. George B. Dixon, iš Bensenville, viena iš labai mažai belikusių šio instrumento skambintojų, jau 20 metų kaip vaikščiojanti iš vienos mokyklos į kitą Chicagoje, skatinama atgaivinti benykstantį arpos muzikos meną, tačiau labai menkai kas tuo besidomys. "Gėda, kad toks žavingas muzikos instrumentas turi išnykti", ji skundžiasi. Visoje Chicago srityje vargiai šiandien besirastų dešimtis profesinio kalibro gerų apristų.

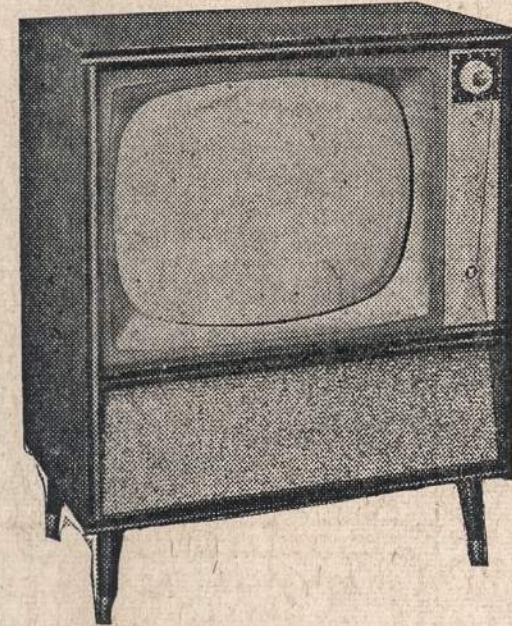
Mrs. Dixon gimusi Ansbache, Vokietijoje, atvykusi į Ameriką 1923 m., buvusi žymi arpistė koncertuose, Nuerembergo operoje, Vokietijoje, ir North-western universiteto operoje, Chicago Civic operoje ir Midwest Opera kompanijoje, dabar yra arpos mokytoja. Ji jau 50 metų skambina ta pačia prancišiškos gamybos arpa, nemažiau kaip po 4 valandas kasdien.

Seniau, sako ji, žmonės mažiau turėjo progų girdėti geros muzikos, bet ją labiau mylėjo. Dabar gi retai kas ir veltui beprašo pagroti arpa. Daugumas mokyklų nusiskudžia, kad arpos labai brangios (apie \$2,500) ir kad sunkios išmokyti. Bet Mrs. Dixon sako: "Jei vaikui pradėti imti arpos pamokas būdami mokyklos 7 ir 8 skyriuje, tai būdami aukštesnės mokyklose jau galėtų skambinti orkestruose".

Idomu, ar turime bent vieną lietuvių, skambinančių arpa?

Geriausio pasaulyje Budriko leibelių Televizija

RCA laisnuota, ištobulinta. Mažai tegenda, 1959 metų.

Gražus Hi-Fi, tonas aiškus, 21 colio paveikslas. Graži išvaizda.

TRUMPAM LAIKUI DUODAME DIDELE NUOLAIDĄ

KAINA \$29950
NUOLAIDA \$10000

Kaina \$19950

Metams išmokėjimui be jokio nuošimčio.

Kviečiame pamatyti ir persitiktinti.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE INC.

3241 So. Halsted Street
Tel.: CALUMET 5-7237

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30. Sekmadieniais 12-5.

Budriko radio programa nauju laiku iš WHFC, 1450 kil. radio stoties SEKMADIENIAIS kaip 2:15 iki 3 val. p. p.

Darbo, namo, buto reikia — Viską tik "Naujienos" teikia

Mirta

Mirta, myrtus communis, populiarius, amžinai žaliuojantis augalas, Chicago parkų distrikto konservatorijose Garfield ir Lincoln parkuose atžymėtas kaip lapkričio mėnesio gėlė. Mirta plačiai auginama namuose dėl jos aromato, gražių lapelių, žiedelių ir uogų. Namuose auginamųjų mirtų rūšis yra mažais, apskritais, lygiais ir blizgančiais žaliais lapeliais, baltais arba rausvais žiedeliais ir juodai mėlynomis uogomis.

Padavimas sako, kad mirta augo Rojaus darže, ir kai Adomas buvo iš jo išvytas, mirta jam buvo duota drauge su dviem kitais augalais: kvietys kaip pagrindinis maisto augalas, data (datula) kaip pagrindinis vaismedis ir mirta, kaip svarbiausioji kvepianti gėlė.

Senovės graikai mirtą laikė nemirtingumo emblema, kadangi ji amžinai yra žalia ir jie pindavo mirtų vainikus savo didvyriams apvainikuoti. Romėnai be to mirtų vainikus vartodavo, kaip lietuvių rūtus, nuotakų vainikėlius, pinti. Paprotį pėrė senovės germanai ir kiti, o vėliau mirta buvo vartojama ir laidojant.

Mirtos namuose auginamos paprastai vazonuose ant langų ir kambariuose, o Kalifornijoje ir kitur pietuose kiaušius metus atvirai lauke, kaip dekoratyvniai augalai. Mirtos labai lengvai išlaikomos ir atgaunamos iš pusiau nunokusių šakelių.

Perspėjimas

Valst. sekretorius Cahrles F. Carpentier išleido perspėjimą prieš gengsterius ir sukčius, įsišmėklusius į akcijų biznį Illinois valstybėje.

New Yorko valst. gynėjo pranešimu, ten tardomos trys firmos, būtent, J. C. Gray Company, Provincial American Securities, Inc., ir Alan Russell Securities, Inc., visos iš New Yorko, kurios pradėjusios veikti ir Illinois. Jų agentai telefonuoja žmonėms ilgomis distancijomis, ragindami pirkti aukštos vertybės spekuliacines akcijas (stocks), žadėdami kad jų kainos kelių dienų bėgyje labai aukštai pakils, ir kai kurie Illinois gyventojai jau spėję tokių akcijų nusipirkti.

Skubūs žygiai išgelbėjo daugelį Illinois gyventojų investorių nuo tūkstančių dolerių praradimo, skelbia valst. sekretoriaus atsišaukimas. New Yorko tyrinėjimais parodė, kad tų trijų firmų rėmėjai yra sukčiai ir gengsteriai (mobsters and hoodlums), kurie turį kriminalinius rekordus, buvę nuteisti už ginkluotus plėšimus, išlaužimus, konspiraciją, plėšikų įrankių turėjimą ir pabėgimą iš kalėjimo.

Konkursas kantatai

Lietuvių Muzikos Komisija, kurią sudaro: Vl. Jakubėnas, A. Aleksis, Br. Budriūnas, A. Dzironas, J. Gaidelis, J. Kreivėnas, J. Kudirka, B. Markaitis, A. Mikulskis, Alice Stephens, J. Zdanusius ir J. Žilevičius, susitarė su Pirmosios Dainų Šventės Komitetu ir paskelbė konkursą kantatai arba kitokiam tokios pat apimties kūriniiui parašyti.

Muzikos kūriny, rašomas paties kompozitoriaus pasirinktu tekstu (pageidaujama patriotinio turinio) mišriam chorui su solistais ir akompanimentu, išpildant trunkas neilgiau 10—15 minučių. Konkurse dalyvauti kviečiami lietuviai kompozitoriai, bet tik su vienu kūriniiu. Atrinkto kūrinio kompozitoriui Pirmosios Dainų Šventės Komiteto skirtoji premija bus įteikta II Dainų Šventės metu. Jury komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

Ne kompozitoriaus ranka parašytas rankraštis-klavyras, pasirašytas slapyvardžiu, pristatomas ligi 1959. XII. 31 šiuo adresu: Mrs. Alice Stephens, 64 East Van Buren, Room 514, Chicago 4, Ill. Atskiram užlijuotam voke pridėdamas kompozitoriaus adresą ir slapyvardžio paaiškinimas pavarde.

Radijo astronomija

Adlerio Planetariume per šį lapkričio mėnesį bus demonstruojama nauja astronominio tyrinėjimo sritis — radijo astronomijos pažanga. Planetariume rodomai vyksta 11 val. ryto ir 3 val. popiet nuo pirmadienio iki šeštadienio ir 8 val. vak. ketvirtadieniais ir penktadieniais. Sekmadieniais 2 ir 3:30 val. popiet.

Kas atspės? Kas laimės?

Patį gamta atrodo šiemet palanki Amerikos senatorinių ir kongresinių rinkimų laimėjimams. Gražiame, saulėtame ore, prie 60 ir aukščiau laips. temperatūros 48 milijonai balsų turinčių amerikiečių šiandien nulems, kas valdys senatą ir kongresą, kur demokratai tikisi. Šį kartą laimėti tarp 8-12 senatorių ir tarp 17-40 kongresmanų daugiau, ir keletą gubernatorių. Daugumas politinių rašytojų, analizuotojų, redaktorių, profesionalų politikierių, kai kurie rimti biurai ir, atrodo, daugumas eilinių piliečių spėja, kad didžioji banga grįžta į demokratų krantus. Respublikonai iš savo pusės dirba ir tikisi, kad koks nors netikėtas vėjas paskutinių momentą gal pasuks bangas ir į jų krantus.

Gyvulių gerovės Lyga

Tokia Lyga gyvuoja adresu 6224 So. Wabash ave., Chicago, ir lapkr. 14 d. ji rengia vakarą 8th Street teatre, 741 S. Wabash ave., kur Sam Campbell padarys pranešimą iš savo kelionių po Aliaską, rodydamas spalvotus judamus paveikslus apie Aliaskos gamtą ir žvėris. Parengimų pelnas skiriamas gyvulių gerovės fondui, iš kurio apmokamos išlaidos globojant ir gydant žvėrelius ir gyvulius. Ta Lyga (Animal Welfare League) išlaiko 6 ambulančius gyvuliams ir ligonines vežti ir dieną naktį palaiko tarnybą nelaimėje atsidūrusiems gyvuliams gelbėti. Norintieji gyvulių adaptuoti, gali kreiptis nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet kasdien ir nuo 10 iki 3 val. popiet. šeštadieniais ir sekmadieniais, arba skambinti NOrmal 7-0088.

Mrs. Purvin mirė

Šeštadienį Wesley Memorial ligoninėje mirė Mrs. Jennie Franklin Purvin, 85 metų, 5242 Hyde Park Blvd., per 25 metus buvusi Chicago viešojo knygyno (Public Library) tarybos narė ir įvairių moterų organizacijų narė ir veikėja.

—Jeigu jūs ieškote saugios ir pelningos vietos savo pinigams laikyti, tai geriausia jūsų pasidėkite seniausioje lietuvių tautpymo bendrovėje Midland Savings and Loan Association, 4038 Archer Ave., Chicago 32, Illinois. Telefonas LA 3-6719. Midland Savings and Loan Association yra vienintelė lietuvių bendrovė mokanti aukščiausius procentus. Kiekviena taupymo sąskaita yra apdrausta ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigoje. (Sk.).

Siuntiniai į Lietuvą ir kitur

Pirmas atsitikimas, kad trims kostiumams medžiaga su persiuntimu ir nemosis išlaidomis tik \$39.00. **Knipraleskite šios progos!** Atgabenkite savo siuntinius, ir kartu viską išsiųsime. Pas mus gausite visokių tinkamų siuntinių medžiagų ir kitų prekių. Kreipkitės į vedėją Praną Nedzinską.

PARCEL SERVICE
3322 SO. HALSTED ST.,
CHICAGO, ILL.
Tel.: YArds 7-0677

Atidara nuo 9 v. ryto iki 6 val. vak. pirm. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 9 vak. (J. Karvelio Prekybos patalpose). (Sk.)

Skelbkites "N-nose"

Meniškas pobūvis

Teatralų baliai Čikagoje pradeda išsiskirti iš daugelio kitų savo kultūringu meniškumu. Šiemet toks balius išpuolė lapkričio 1 d., t.y. naktį į Vėlines ir kai kam net užkliuvo, kad teatralai esą tokią datą pasirinkę. Deja, jie kitokios negalėjo pasirinkti, nes nebuvo salės.

Salė buvo dekoruota atitinkamai šiai datai, papuošiant kiekvieną stalą arbūzų kaukėmis su į juos įstatytais žvakutėmis, salei teikiant kiekvienišką vaizdą ir simbolizuojant pergyventą gedulą ir per jį šviečiančias vilties liepsneles.

Gausią publiką, kurioje dominavo mūsų dainos, muzikos ir dramos atstovai, seni teatralai ir jauni studentai, ypatingai puošė graškių moterų balinis apsirengimas, suknelių įvairumas, minkų palerinos ir įvairiausi blizgučiai.

Patį programą, davusi daug staigmenų, praėjo vis kylančios pasigėrėjimo nuotaikos ženkle, užsibaigusi audringų katučių banga. Tik pranešėjas A. Kutkus (buvęs operos solistas) kalbėjo per mikrofoną nuo scenos. Visi kiti numeriai vyko salės vidury, tarp staliukų.

Pirmasis pasirodė sol. Algirdas Brazis ir orkestro palydimas sudainavo Maxim'o dainą iš operetės "Linksmoji našlė". Jo laisva elgsena ir šarmas nuteikė publiką teigiamai ir tolimesnė programa buvo priimama dar didesniu dėmesiu. Vos nutilus katučių, tams po A. Brazio solo, į salę įžengė pati Linksmoji Našlė, su didžiulio strauso (stručio) plunksnų vėduokle rankose, vedama iš abiejų pusių galančių palydovų (Simas Velbasių ir Andrius Mironas), kurie ją adoruodami pastatė prie staliuko. Vis stiprėjančių balsų Linksmoji Našlė (Monika Kriškauskienė) atliko tos operetės dainą "Vilija" ir nusipelnė katučių audros. Po dainos A. Brazis su M. Kriškauskiene ir jos palydovai su pasirinktomis iš publikos damomis pradėjo valsa, į kurį įsijungė ir visa salė.

Po pertraukos, kurią užpildė J. Akelio orkestras šokiais, išbėgo į salę dvi Simo Velbasių studijos šokėjos, kurios pašoko tango. Tai švariai atliktas šokis, kuris tik vieną trūkumą turėjo — vienas partneris turėjo būti vyras, tada gal ir ugnies daugiau suteiktų...

Trečiuoju programos numeriu pasirodė solistė Prudencija Bičkienė, lydimą akt. Algimanto Dikino ir dail. Adolfo Valeškos. Ji atliko savo arfą bendraudama su prie stalo sėdinčiu solistu Stasiu Baranaušku, kas rodė, jog ir jis turės įsijungti į programą. Ir iš tiesų, po P. Bičkienės išėjo mūšis mylimasis tenoras, užtraukdamas itališką "Sugrižk į Sorrento", savo ruožtu apvaizdinamas dainą su soliste. Tai buvo programos apoteozė. Dainai nuskambėjus, publika užsispyrusiai kėlė ovacijas St. Baranauškui, kuris tačiau nebedainavo, duodamas laiko visiems ir pašokti. Visiems solistams ir šokėjoms akompanavo J. Akelio orkestras, kuriame pianino partiją ir faktišką akompanavimą atliko žymusis akompaniatorius pianistas Byanskas.

Toliau šokiai vis smarkėjo. Kaukių valsui Andrius Mironas padainavo kaukių valsa "Domino" ir vėliau dar porą šokių, o pati publika kone šėlo. Nuotaika pakilo, bet turėjo ir kristi, paskelbus baliaus arėjančią pabaigą. Gausus baras buvo aptarnaujamas Ant. Sprindžio ir kitų scenos darbuotojų, o ak-

TRUMPAI

— Lapkričio 8 d. Lietuvių Auditorijoje įvyks nuotaikingas linksma vakaris, kurio rengimu rūpinasi Vidurinių Vakarių Sporto Apygardos Komitetas, talkininkaujamas visų Chicago lietuvių sporto klubų bei vienietų. Rengėjai tikisi gausaus atsilankymo.

— Edita Žemaitaitytė, gyv. 1819 So. Shelby Court, pereitą penktadienio rytą, einant skersai Halsted ir Archer gatve, buvo užkabinta pravažiuojančio autobuso. Laimingai išvengta didelių kūno sužalojimų, padaryta tik giloka žaizda kaktoje. Ligoninėje sutvarkius kaktos žaizdą, gydosi namuose.

— Frank Karpuška iš Brighton Park kolonijos pereitą sekmadienį važiuodamas automobiliu ties 63 gatve ir California ave. laimingai išvengė didesnės nelaimės, kai vieno jauno vaikinio vairuojama mašina įvažiavo į jo automobilio šoną. F. Karpuško mašina labai sugadinata, laimie važiuosieji nenukentėjo. — Apie 300 automobilių ir 24 sunkvežimiai sekmadienį paradavo 3-me kongresiniame rinkimų distrikte, pasipuošę įvairiais šūkais ir plakatais, raginančiais rinkti inž. A. Rudį į kongresą. Išvažiuodami grupėmis nuo 4 iki 10 iš rinkimų būstinės, papuošti vežimai nuo 10 val. ryto iki 3:30 val. popiet važinėjo distrikto iš šiaurės į pietus ir atgal, o Chicago vyrų choro grupė savo automobilijų vilkstine — iš vakarų į rytus.

— Solistai: V. Verikaitis, V. Zemelytė ir St. Mašalaitė, kartu su "Varpo" choru iš Toronto, gruodžio 6 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje linksminis Chicago lietuvių, Balfo koncerto metu. Šiam koncertui bilietai jau platinami: Daina 3321 Halsted St., Penčylos krautuvėje 4500 Talman Ave., ir A. Tvero parduotuvėje 2646 W. 69 St.

— Sol. Salomėja Valiukienė duoda dainų recitalį lapkričio 7 d., 8 val. 15 min. vak. Roosevelt Unjversity, Rudolph Ganz Recital Hall, 430 S. Michigan Ave. Programoje Bacho, Debussy, Faure, Wolfo ir Strauss dainos.

Keista, bet faktas

Rašo po 3,000 žodžių per minutę

New Yorkas. Kariuomenės išbandyta nauja elektroninė rašomoji mašinėlė, kuri rašo po 3,000 žodžių per minutę arba 20 kartų greičiau kaip greičiausia žmogaus kalba. Ta mašinėlė galėtų rašyti net iki 1/2 milijono žodžių per minutę, t.y. per 1 1/2 min. galėtų parašyti visą bibliją, senąjį ir naująjį testamentą. Bet čia yra riba, nes joks prietaisas neįstengia popierių mašinėlei paduoti taip greitai, kaip ji rašo. Visa mašinėlė veikia nejudėdama. Juda tik dalys, kurios varo popierių pro neužmatomą greičiu raides šaudantį mechanizmą.

Mirė buvusi vergė

Eliabethtown, Tenn. — Čia mirė Jo Taylor, 107 metų senutė, buvusi garsios JAV senatorių Taylorų giminės vergė, gimusi Tennessee 1851 m. Ji buvusi 14 m. amžiaus, kai pirmą kartą buvo perskaityta vergijos panaikinimo proklamacija 1865 metais.

torės O. Petravičiūtė, P. Millerienė ir E. Vilutienė šauniai dalino pigiai įkainotus ir taip pat rengėjų sunėštus skanėstus.

Atrodo, kad balius duos gražaus pelno, o tai labai svarbu rengėjams — Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjungai, — kurie neužilgo iš to pelno pagimdys ką nors nauja ir gražaus čikagos scenoje.

M.P.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PENSININKAMS puiki progą! 4 1/2 akro derlingos žemės, dviejų butų po 5 kamb. namas. 2 karų garažas. Imokėti tik \$5,000. Savininkas duos paskolą. B. Liskus.

3 BUTAI po 4 kamb. netoli 54-tos tarp Damen ir Wood, Gražus mūras. Gazo šildymas. Garažas. \$23,000. A. Reklaitis.

5 KAMBARIŲ 3 metų mūr. namas su 3 miegamais, geroje susisiekimo vietoje. Šildymas alyva. Naujas garažas. \$21,500. A. Katilius.

UZ \$40,500 pirkite namą, kuris jums neša mėn. \$810 pajamų. Yra 4 butai ir biuro patalpa. Brighton Parke. A. Sirutis.

2x6 KAMB. Marquette Pk. Autom. šildymas karštu vandeniu. \$29,000. B. Liskus.

5 BUTAI IR TAVERNA Brighton Pk. Gazo šild. \$25,500. A. Reklaitis.

6 METU 4 kamb. mūr. arti Marquette Pk. Dar 2 kamb. galima įrengti viršų. Gazo šildymas. 2 karų garažas. \$20,900. A. Katilius.

2 GRAŽUS SKLYPAI, kiekvienas po 1/2 akro, gražioje vietoje Oak Meadow, 1 mylia iki geležinkelio stotelės. Greitai auganti vieta. Už 2-3 metų sunku bus gauti sklypą. A. Sirutis.

MARQUETTE Pk. 3 aukštų mūras. 2 karų mūr. garažas. Pajamų mėnesiui \$220 ir savininkui 5 kamb. butas. \$31,000. B. Liskus.

1 METU SENUMO puikus, moderniški įrengtas, 5 1/2 kamb. mūr. bungalov, tik 3 blokei ir pietus nuo Marquette Pk. Ypatingai patogus kamb.

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET
Visi telefonai: WALbrook 5-6015

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojamą turtą per mūsų įstaigą. Naudokitės mūsų teisingu patarnavimu.

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą Income Tax patarnavimas veltui.

MARQUETTE PARK CENTRE

TVARKINGAS 5 KAMB. medinis, yra rūšys, šildymas gazu, garažas. — \$14,300

MŪRINIS namas, du butai, 7 ir 3 kamb., šildymas karštu vandeniu, mūro garažas.

MŪRINIS BUNGALOW, 5 kamb. ir butukas su baldais, rūšyje, šildymas alyva, garažas, nauja geležinė tvora. \$19,700.

MŪRINIS, 2 po 5, centrinis šildymas karštu vandeniu gazu, 30 pėdų lotas, 2 auto garažas. \$26,500.

MEDINIS APKALTAS ant plataus sklypo, naujai dekoruoti 2 butai, 5 ir 4 kamb. Centrinis šildymas, yra rūšys ir garažas. Vertas \$15,900.

SEPTENTY METU, 5 kamb. mūrinis, išklotas sausais rūšys, šildymas gazu, geležinė tvora, mūro garažas. \$20,500.

GRAŽUS 5 1/2 kamb. mūrinis, alyva karštu vandeniu šildymas, rūšys, 2 auto garažas. \$16,800.

APARTMENTINIS mūras, 4 po 5, geros pajamos. \$35,000.

DIDELE MAISTO KRAUTUVĖ ir 6 1/2 kamb. butas mūriname name, yra garažas, visi krautuvės įrengimai ir prekės, geras biznis. \$23,000.

MODERNUS NAUJAS mūrinis, puošnus 5 kamb. butas ir 3 įrengti kambariai sausame rūšyje; garažas, Evergreen Parke. \$24,000.

BRIGHTON PARKE MŪRINIAI

DVIFLATIS, 2 po 6, centr. šild. \$16,200.

DVIFLATIS, 5 ir 6 kamb., 2 auto garažas. \$16,000.

K. VALDIS

REAL ESTATE
2655 WEST 69th STREET
REpublic 7-7200 arba REpublic 7-8534

GAGE Pk. mūrinis 5 kamb. bungalov, centr. šildymas duju, 1 auto garažas, tuoj galima užimti. Labai žema kaina.

Mūrinis 3 butų, 5-4-3 kamb., centr. šildymas, 2 auto garažas. \$140 pajamų butas.

Brighton Pk. mūrinis 3 butų, 2 po 4 ir atlie 2 kamb. Modernios vonios, 2 auto garažas.

Mūrinis 2 po 6, centr. šildymas, moderniški butai.

Mūrinis, 6-4 kamb. ir beauty shop. Centr. šildymas, garažas.

Turime daug ir įvairių namų visose vietose. Parūpiname paskolas ir draudimą.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE
2737 W. 43rd St. CL 4-2390

NORINTIEJI PARDUOTI ar pirkti nekilnojamą turtą, kreipkitės į aktyvią ir rezultatus duodančią įstaigą. Pasiteiravę mūsų namų saraše, įsitikinsite gerai pirkiniais.

BELL - VARPAS
Real Estate, Insurance, Notary Public
5916 SO. WESTERN AVENUE
Prospect 8-2233

Bet kokį nekilnojamą turtą greitai parduosi ir teisingai pirksti tikrai per mūsų įstaigą. Parūpiname paskolą, ir rašome visokeriopą apdraudą. Veikia Notariatams.

NORVILA

2600 West 59th St. PROspect 8-5454

4 DIDELE MIEGAMAI — apžiūrėti galima sekmadienį nuo 2 iki 5 valandų. 6339 So. Knox. Savininkas iškelto. Numatinta kaina \$2,000. Užimti galima 10 dienu. PO 7-0455, Mr. Gerlich

NORTH RIVERSIDE — specialus 4 1/2 kamb. katedžius, 52 pėdų sklypas. Tik \$12,000 — \$3,000 imokėti. Svoboda, 6013 Cermak Rd. Bishop 2-2162

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais.

rių išdėstymas. Rūšys. Dvigubas garažas. \$21,500. A. Reklaitis.

6 KAMB. NAMAS su puikiu 3 kamb. butu rūšyje, tik 2 blokei nuo Marquette Parke. Gazo šildymas. Garažas. Sklypas 39 pėdų. \$24,000. A. Katilius.

ANT KALNIUKO netoli Nabisco (Kedzie ir 74th) 5 1/2 kamb. 5 metų mūr. bungalov. Aut. šildymas alyva. Gražus poliošio kamb. rūšyje — moderniška! \$24,000. A. Sirutis.

CICEROJE — mūr. 5 butai ir 3 biurai, \$700 pajamų ir mėnesi. \$59,000. A. Reklaitis.

2x6 MŪR. NAMAS ant 37 pėdų sklypo Marquette Pk. viduryje. Rūšyje didelis kamb. išnuomavimui. 2 karų mūr. gar. \$37,500. A. Katilius.

29 APARTMENTAI 3 aukštų mūras. Visi butai gražiai užlaikomi. Kalna 6 1/2 karto met. nuoma. A. Sirutis.

YPATINGAI GERAM stovų 2 aukštų mūr. 2x5 ir 4x4 kamb. Gera vieta prie gero susisiekimo. \$55,000. Imokėti apie \$15,000. A. Reklaitis.

50 PĖDŲ sklypas Marquette Parke. Galima pastatyti apartamentinį namą. A. Katilius.

LIETUVIŠKOJE KOLONIJOJE 3x4 ir 1-6, mūras. 47 1/2 pėdų sklypas. Karšto vandens šiluma. Viskas gražiausioj tvarkoj ir stovyje. \$395 mėn. pajamų. \$48,000. A. Sirutis.

MARQUETTE Pk. 5 metų modernus 5 kamb. (3 mieg.) mūr. bungalov. Rūšys. Apsauga nuo potvynio. \$21,000. A. Reklaitis.

TAVERNA IR SALĖ su visais įrengimais ir du butai geroj Cicero vietoj. \$40,000, ar pasiūlymas. A. Linas.

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET
Visi telefonai: WALbrook 5-6015

PIRKITE ir p